
કાલ્યાણેવી પોષ્ટ ઝોશીસની સામે આવેલ
“નવલખી પ્રિન્ટીંગ પ્રેસમાં” આ પુસ્તક છપ્યું

અને

કાંતા ખીડીય, ઘોખીતગાવ ૭૫૧ નંદ

સૌ. રક્ષમણી 'રણેછાડદાસ પારેમે

પ્રસિદ્ધ કવિ છે.

સ્વરાજ્ય સ્ત્રોતસ્વિની.

—:0:—

માતૃભૂમિને ચરણુ.

હિંદને સૌભાગ્ય દાયક, મંત્ર વંદેમાતરમ્.
 લગવંત આખા હિંદને એ, મંત્ર વંદેમાતરમ્.
 ચૈતન્યને ભરનાર એવો મંત્ર વંદેમાતરમ્.
 ચોક્કસ બધું આ દેશનું, એ મંત્ર વંદેમાતરમ્.

રચનાર,

‘સૌ. રૂક્મણી રણછોડદાસ

કાલ્યાણેવી પોષ્ટ ઓફીસની સામે આવેલા,
“નવલખી પ્રીન્ટીંગ પ્રેસમાં” આ પુસ્તક છાપ્યું છે
અને
કાન્તા ખીલ્ડીચ, ધોખીતળાવ ઉપર આવેલા,
સૌ. રૂક્મણી રણછોડદાસ પારેખે,
પ્રસિદ્ધ કર્યું છે.

પહેરવાના કપડામાં તેમજ ખીજા બધામાં સાદાઈ ઉત્તમ છે.

નકામો ગુમાવેલો પૈસો પાછો મેળવી શકાશે, નકામી ગુમાવેલી દુરસ્તી પાછી મેળવી શકાશે; પરંતુ નકામો ગુમાવેલો વખત પાછો મેળવી શકાશે નહીં.

કોઈ પણ મનુષ્ય મોટે દિવસ લાંબો કેરાતો નથી.

ઐશ્વર્ય ફક્ત બુદ્ધિચાતુર્યના બળથી નહીં, પરંતુ નીતિબળથી મેળવવું જોઈએ.

શુદ્ધ પ્રમાણિકપણું ગમે તે જગોએ બહાર આવ્યા વિના રહેતું નથી, અને દરેક કામ ઉપર તેની પ્રતિમાની છાપ પાડે છે,

વ્યવહાર રીતે જોતાં અપ્રમાણિક મનુષ્ય દુંધી દ્રષ્ટિવાળો-
લાંબા વિચાર વગરનો છે.

પ્રતાપી મનુષ્યોના હ્દેશ પ્રતાપી હોય છે, અને પ્રતાપી હ્દેશોને પરિણામે પ્રતાપી કર્મો થાય છે.

નીતિબળ એ સૌથી મોટી શક્તિ છે.

મનુષ્યની પંરીક્ષા તેના તરત થતા કામો ઉપરથી, નહીં કે તેના છેવટના વચનો ઉપરથી થાય છે.

દયા એ અગાધ, અનિર્વચનીય ભાવના છે કે જે પોતાને જૂલી જતાં-અહંતા વગરના અને તે સાથે નમ્રવર્તનવાળા મનુષ્યમાં જોવામાં આવે છે.

દલીલથી મનુષ્ય બહારથી-ઉપરચોટીઓ જીતાય છે, પણ દયા હૃદય સુધી પહોંચે છે. (દયા જતાવવાથી મનુષ્યનું મન જેવું જીતાય છે તેવું વાદવિવાદની દલીલોથી જીતાતું નથી.)

દેવી નેત્રી પ્રમાણે વર્તવામાં આવે છે ત્યારે જીવન સુખી થાય છે.

સાચા સત્યાગ્રહી તરીકે જીવન
 ગાળી માતૃભૂમિની સેવા કરતા મૃત્યુ
 પામનાર અને મારા હૃદયમાં સત્યાગ્રહની
 પૂનિતજ્વાલા પ્રગટાવનાર ભાઈ તાપીદાસના
 રનેહુભીનાં સ્મરણ સાથે આ “સ્વરાજ્ય
 રત્નાવલિની” બેડું છું.

સહગત બંધુ તાપીદાસ દુલભદાસ સંઘવી.

જન્મ.

તા. ૨૨ મી જુન
સને ૧૮૮૫.

અવસાન.

તા. ૩ જી માર્ચ
સને ૧૯૨૪

બંધુને નિવાપાંજલિ.

—૪૦—

(મંદાકાંતા.)

રે બંધુ ! તું અવનિપરથી, હાય, ચાલી ગયો કયાં,
કેને ખોળે શિશુ સમરપી, આમ ચાલી ગયે ત્યાં;
રે, રે, તારાં દુખદમરણે, કારમો કેર દીધો,
રોતાં મુક્યાં, પ્રિયજન અને, કાળજે ઠામ દીધો:

(૧)

ખાલુઠાંની ઉપર અહિં તો, આસ વટી પડ્યું ને,
મુકી એને અહિં રજળતાં, કેમ જાવું ગમ્યું રે;
ચાલ્યો તું તો શિશુસકળને, આમ આજે રહાવી,
બંધુ તેના ઉપર તુજને, ના દયા કેમ આવી:

(૨)

સેવા કેરી તુજ હૃદયમાં, ભાવનાઓ હતી જે,
પ્રેરાધનિ પીડિત હૃદયે, જેલમાંહી રહ્યો ને;
સેવા દાજે જીવન સઘળું ભાઈ તારું ખપાવ્યું,
જેને રોગે પીડિત થઈને, શિર્ષ ના તે નમાવ્યું:

(૩)

ભૂખે દુઃખે ગહુ કકળતાં, માથુસોને બચાવ્યા,
દુષ્કાળે તો સકળ જનને, કુંભતાં ખાંભ અલ્યાં;
તારાં મોઢાં જીવનનું બલિદાન દેવા ગયો ત્યાં,
મૂકી માથું અભય હૃદય, બારડોલી રહ્યો ત્યાં:

(૪)

ગુલામીના પ્રખર તણુખા ભાઈ સાળી શયો ના
આઝાદીને અમર કળા, ડાલ ચાલી ગયો ત્ય
સિદ્ધિને શુ સફળ કળા સાગરે વાસ કીધો,
કે મુક્તિના પગ્મ પદને, પામવા પથ લીધો

(૫)

રે રે એવી વિષ વરસતી વેદના તો ધએવી
મૃત્યુ કેરી સતત ફરતી જળ વ્યાપી ગએવી
રામે રામે વિષમવિષ તો હાય વ્યાપી જીવને
આવી ઉભી ભોંપણુ જગની કાળ મુખી થઈને

(૬)

રે હુભાંગ્યે દરદલાણુ તો જોવડું જોર વાધ્યુ
કાળે દુષ્ટે કઠણુ થઈને કામ પોતાનું સાધ્યુ
મૂકી માયા સહુ જગતની, ભાઈ ચાલી ગયો ત્યા,
શાંતિ લીધી પ્રભુચરણમા ને સમાધી ધરી ત્યા

પ્રસ્તાવના.

આજે સ્વતંત્રતાનો પવન સારાય હિન્દુસ્તાનમાં વાય છે. બાળ વૃદ્ધ સર્વ કોઈમાં અપૂર્વ જાગૃતિ ને ઉત્સાહ દેખાય છે. હિન્દુસ્તાનના ભાગ્યનો ઉદય મજાક દેખાય છે. પરોઢીએ મંગળ ગીતો ગવાય છે. મહાત્મા ગાંધીજીની સ્વતંત્રતાની લડતમાં સ્ત્રીઓ પણ પૂર્ણ હિરસો આપી રહી છે. સ્ત્રીઓ શાન્તિની મૂર્તિ લેખાય છે. આ લડત અદિસા અને શાન્તિની છે. તેમાં સ્ત્રીઓ પણ આગળ પડતો ભાગ ભજવે છે. સ્ત્રીઓને જે સ્વદેશી પ્રચાર તેમજ મધ્યપાન નિયંધના બે કામો ગાંધીજીએ ચોંખ્યાં છે તે પૂર્ણ ઉમગથી સ્ત્રીઓ કરી રહી છે. આ રીતે સ્ત્રીની પણ ઉન્નતિ તથા સ્વતંત્રતા પાયા ચણાવા મડાયા છે. માત્ર આટલામાંજ સ્ત્રીનું કાર્ય ક્ષેત્ર અટકતું નથી. તેઓ પુરૂષ સ્વયંસેવકોને માટે દરેક જાતની સગવડ સાચવવામાં, તેઓની હોસ્પીટલોમાં સારવાર કરવામાં તેમજ વખત આવે સાથે સાથે લાડીના મારમાં પણ ભાગ લેવામાં તૈયાર થઈ છે. સ્ત્રી શક્તિ અત્યારે પૂર્ણ પ્રકાશમાં આવી છે ને તે પ્રકાશથીજ સ્વતંત્રતાની લડતમાં સફળતા મેળવવાની પૂર્ણ આશા રખાય છે. સ્ત્રીની માનસિક શક્તિની પણ ખીલવણી થઈ છે. રાષ્ટ્ર ગીતો સમયાનુસાર જનાવવામાં પણ સ્ત્રીઓએ પોતાનો ફાળો આપ્યો છે.

આજે રૂદ્રમંડૂલી બેનનાં રાષ્ટ્ર ગીત નિષે સમાજ આગળ બે શખ્દો લખવા મને તક આપી તેથી મને આનંદ થાય છે. તેઓમાં જે દેશ પ્રેમની જિભિં ઉછળી રહી હતી તેને પરિણામે તેમણે સમાજને ચરણે તેઓના રાષ્ટ્ર ગીતનો અંચ ધર્યો છે. હું આશા રાખું છું કે સમાજ આ તેમના કાર્યને વધાવી લેશે. આવાં ગીતનો સંગ્રહ લોકોને હાથમાં જરૂર પ્રિય થશે. આ રીતે આ બેને જે મહેનત લીધી છે તે ફળાભૂત થશે.

જયશ્રી રાયજી.

ઉપોદ્ધાત.

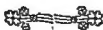
—:૦:—

આજે દેશભરમાં મુક્તિ સંગ્રામની જ્વાળાઓ ભબૂદ્ધી રહી છે. તેના તણખાએ ગ્રીશ કોટીનાં હૃદયમાં પ્રવેશ કર્યો છે. કોઈનાં હૃદયમાં જાગૃત દશામાં તો કોઈનાં હૃદયમાં સુષુપ્ત દશામાં એ તણખાઓ પડેલા છે. સુષુપ્ત દશામાં પડેલ એવા એક તણખાને, યુગભંગોએ પ્રભુદ્ધ કર્યો, તેનું પરિણામ તે આ ગીતો બહેનોને આ ગીતો કંઈ ઉપયોગી નીવડશે તો મારો ધ્રમ સફળ થયો માનીશ.

આ સંગ્રહની પ્રસ્તાવના શ્રીમતી બહેન જયશ્રી રાયલએ, એમના વ્યવસાય વખતમાંથી સમય મેળવી લખી આપી મને આભારી કરી છે.

તા. ૫-૧૦-૩૦.

રૂક્મણી પારેખ.

સદ્ગત બંધુ તાપીદાસ દુલભદાસની જીવન રેખા.

૫૦ મહાત્માજીએ આરંભેલા ધર્મ યુદ્ધથી શાંત સત્યાગ્રહનાં આંદોલન આજે જ્યારે દેશભરમાં પ્રકટયાં છે, ત્યારે ૧૯૨૧-૨૨ ના અસહકારના યુગમાં અને તેની પછી પહેલાં જે થોડા હિંદીઓએ મહાત્માજીના સત્યાગ્રહના સિદ્ધાંતોને સમજીને જીવનમાં ઉતાર્યા હતા, તેમાંથી એકના ચારિત્ર્યનું મધુર સ્મરણ કરતાં આનંદ થાય છે. સદ્ગત તાપીદાસ દુલભદાસ સંઘવી પ્રથમથી લોકમાન્ય તિલકના મિત્ર અને અનુયાયી હતા. બાદ ૫૦ મહાત્માજીના પરિચયમાં આવતાં એમના જીવન વિચારો અને સિદ્ધાંતોની હડી છાપ એમનાં ચારિત્ર્ય ઉપર પડી હતી. તે એક શુદ્ધ, સાચા, સત્યાગ્રહી તરીકે એમણે મુજશી પેઠા સત્યાગ્રહમાં જોડામાં જોડાને બતાવી આપ્યું હતું. એ બાઈના જીવનની સક્ષિપ્ત નોંધ અમે લખીએ છીએ.

બાઈ તાપીદાસ સઘવીનો જન્મ સને ૧૮૮૫ માં ૨૫૦ સંઘવી હરીચંદ પ્રેમજીના કુટુંબમાં થયો હતો તે સમયે કેળવણીનો પ્રચાર જુજ હતો, છતાં તેઓનું કુટુંબ વિદ્યાભ્યાસ તરફ સહાનુભૂતિ ધરાવતું હોવાથી, તથા પોતે નાનપણથીજ ચચળ હોવાથી, તેઓએ ઇંગ્લેન્ડની યટ મુઝી કેળવણી લીધી હતી. અભ્યાસ કરતા હતા ત્યારથીજ રાજ્યદારી વિષયોનું અધ્યયન કરતા તેથી તેમના વિચારો મજબૂત રીતે બધાવા હતા.

ઇ. સ. ૧૯૦૨ માં જ્યારે ગુજરાત સ્વદેશી બહુ થોડું જાણતું હતું, ત્યારે તેઓએ સ્વદેશી વસ્ત્રો પહેરવાનો પ્રારંભ કર્યો. સ્વદેશી વાપરીનેજ નદિ બેસી રહેતાં, ૧૯૦૪ માં સ્વદેશી સાતુ બનાવવાનું કારખાનું કાઢ્યું જે પાછળથી કેટલીક મુશ્કેલીઓ આવવાથી બંધ કરવું પડ્યું હતું.

ઇ. સ. ૧૯૦૫ માં લોર્ડ કર્ઝને બંગાળના બામત્તા પ્રાંતમાંથી બંગાળની ચળવળ આરંભાઈ, તેનાથી દેશમાં અપૂર્વ જનમતિ આવી. બાઈ તાપીદાસે

એ વર્ષે મુંબઈમાં ધી નેશનલ યુનીયનની સ્થાપના કરી. તેઓએ ઘણાં વર્ષો સુધી એ સંસ્થાના માનદ મંત્રી તરીકે સેવા બજાવી હતી. એ સમય કે બ્યારે રાજદ્વારી ચળવળમાં ભાગ લેવો એ બચકર ચુનોયે ગણાતો હતો, તેવે વખતે યુનીયનના આશર નીચે મહાન દેશ નેતાઓને નીમંત્રી, અનેક સભાઓ ભરી હતી. આગર અરસામાં તેઓ લોકમાન્ય તીલક, લાલા લજપતરાય, મુરેન્દ્રનાથ બેનરજી, બામુ અશ્વની કુમાર-હત્ત, પડિત અને મીસીસ રામભજ હત્ત ચીધરી વિ. દેશ નાવકોના ગાઢ પરિચયમાં આવ્યા હતા, અને એમનો પ્રેમ સંપાદન કર્યો હતો. નેશનલ યુનીયનની અત્યારની સ્થિતિ મુખ્યત્વે એમના પ્રયાસોનેજ આભારી છે.

મહાત્માજી આફ્રીકાની આવ્યા બાદ સંતે ૧૯૧૫ માં તેઓ મહાત્માજી સાથે શાંતિનિકેતન, કલકત્તા તથા દરિદાર વિ. સ્થળોએ ગયા હતા ૪ સ. ૧૯૧૬ માં બાંકુરા, ગુજરાત અને કાઠિયાવાડમાં દુષ્કાળ પડ્યો તે સમયે અગ્રગણ્ય સ્ત્રીઓ તથા પુરુષોની બે ભિન્ન કમીટીઓ બનાવી તેના જોનરલ સેક્રેટરી તરીકે સેવા બજાવી, સારી રકમ એકઠી કરી, દુષ્કાળ પીડિત પ્રદેશમાં મોકલી આપી હતી.

૧૯૧૭ માં યુ. પી. અને બંગાળમાં તથા ત્યાર બાદ મહારાષ્ટ્ર તથા સી. પી. માં હોમરૂલ લીગની શાખાઓ સ્થાપવા એમને ખાસ મોકલાવવામાં આવ્યા હતા. ત્યાર બાદ તેઓ સ્વચ્છ સલા તથા મહાસંખ્યાનું કાર્ય સતત કરતા રહ્યા હતા. ૧૯૨૧ માં તેઓ બારડોલી ગયા હતા તથા સત્યાગ્રહ કરવા તેયાર થયા હતા. ૧૯૨૩ માં મુંબઈ પેસ સત્યાગ્રહમાં પહેલા ગુજરાતી તરીકે જોડાઈ જોડમાં ગયા હતા, ત્યાં ત્રણ માસની સખત સજા ભોગવી આવ્યા પછી તેમની તખીયત લયડી.

સદગત બુલેથર હજીલા સમિતિ તથા મુંબઈ પ્રૌતિક સમિતિના સભ્ય હતા. સામાજિક, રાજદ્વારી તથા આર્થિક વિષયોમાં સ્વતંત્ર તથા મહકમ વિચારો ધરાવતા હતા. એમની સત્વ પરખણના અપૂર્વ હતી. એમણે સિદ્ધાંતને ખાતર ૧ જો એમને સત્વ તથા ન્યાયી જણાયું એને ખાતર અનેક કષ્ટો સંહન કર્યા

હતાં મહાત્માજીએ એમને માટે સારી આશાઓ બાંધી હતી. જે વધુ જીવ્યા હોત તો સમાજને તથા દેશને અતિ ઉપયોગી થઈ પડત એવા કેટલાક અસામાન્ય ગુણો એમનામાં હતા, એની નવચુગળા નીચેના ઉત્તર પરથી કંઈક ઝાંખી થાય છે:—

“એવા કેટલાયે મુંઝા સેવકો જીંદગીભર સાંત કાર્ય કરી આ જગતનો ત્યાગ કરી આત્મા જતા હશે, જેની છતિદાસ કે સમાજ નોંધ સરખીયે લેવાનો પરવા નથી કરતો. એવા એક સેવક બાઈ તાપીદાસ સંઘવીના મૃત્યુની નોંધ લેનાં અમને દુઃખ થાય છે. x x x આરડોલીમાં સામુદાયિક સવિનય ભંગનો લડત જાહેર થઈ, તેમાં ખપી જવા પોતાનો ખાનગી વેપાર ધંધો બંધ કરી દઈ તેઓ ત્યાં દોડી આવ્યા, અને એ આખરી યુદ્ધ વખતે લોકોમાં રહેલી ત્રુટીઓ યથાશક્તિ દૂર કરવા એમના વિભાગનાં ગામડે ગામડે એઓ ધુમ્મા હતા. x x x મુંગશીના ખેડુનો પ્રત્યે સક્રિય સદાનુભૂતિ અતાવનાર એઓ એકલા જ મુંગશીની હતા. જેલની સખ્તાઈએ એમની તદુસ્તી પર ગંભીર અસર કરી. જેલમાંથી છુટ્યા ત્યારથી વધુ ઓછા પ્રમાણમાં તેઓ ખિમારી ભોગવી રહ્યા હતા. કબ્ર સદન સાથે તો એમને બાળમંત્રી હતી. x x આર્થિક મુશ્કેલીઓને એઓ સ્વદેશ સેવા આગળ વીસરી જતા. શારીરિક કષ્ટ તો હસ્તે મોઢે સહી લેતા. એટલે જેલ જીવનનાં દુઃખો એમને કેમ કરી ડગાવી શકે? નાદુરસ્ત તબીયતનો પરવા કર્યા વિના એમણે બારડોલી કે બોરસદના સ્થાનાત્મક કાર્યક્રમમાં પોતાનો ફાળો આપવાનો નિશ્ચય કર્યો હતો. તે વખતે એમને નહોતું લાગ્યું કે પોતાની એ કમ્પ્લેટ તૃપ્ત નથી થવાનો અને જે અઢવાડીયા પછીજ માદગી જીવસેયુ થઈ પડનાં આ જગત છોડી પ્રભુના દરબારમાં તેમને આત્મા જવાનું હશે. એમના અવસાનથી સ્વરાજ્યની લડતે એક સાંત અને પ્રખર, ઉન્સાડી અને નિખાલસ સાચો સેવક ગુમાવ્યો છે પ્રમુ એમના આત્માન શાંતિ અર્પો!”

અનુક્રમણિકા.

કાવ્યો.	પૃષ્ઠ.	કાવ્યો.	પૃષ્ઠ.
આર્ત હૃદયની પ્રાર્થના ...	૧	શુભચી દરતાં નથી ...	૪૦
ભારતની બાબા રેખા ...	૪	લક્ષ્મીની લુટ ...	૪૧
મીઠાનો કર નહિ બરીએ ...	૭	જેલથી દરતાં નથી ...	૪૩
કૌરવ રાજ્યનો નાશ ...	૯	જવાહરની આણ ...	૪૪
પરદેશીની પ્રીત નહિ કરીએ ...	૧૦	યત આરંભ્યો ...	૪૫
આંત્રા પાલન ...	૧૧	મહારાજ જવાહર ...	૪૭
સ્વદેશી વૃત ...	૧૨	અમે સરકારની સામે થયાં ...	૪૯
બાલકને હાલરકુ ...	૧૪	વિદ્યાર્થીનું હાલ ...	૫૧
સલ ...	૧૫	વિજય વાળાં વાળ્યાં ...	૫૪
દાર તાડીનો લાગ ...	૧૮	મુખનાં સ્વપ્નાં ...	૫૬
મોહનની બાંસી ...	૧૯	બ્રીટીશ સરકારનો નાશ ...	૫૭
અહિંસા ...	૨૦	સાચને ખાતર ...	૫૯
અસહકાર ...	૨૧	ગુલામી વેડી છવવું નથી રે ...	૬૦
નીકર બહાદુરો ...	૨૩	કુધરે ચડો ...	૬૨
બાપુની હાલ ...	૨૪	છેલ્લી આશા રેંડીઓ ...	૬૪
સરકારી હકુમત શુ કરે ? ...	૨૫	વીર નહિ નમશે ...	૬૬
મૃત્યુની આકાંક્ષા ...	૨૫	જાલીમ નમી જશે ...	૬૭
સાચો સેવક ...	૨૮	જાગજો ...	૬૯
નોકરી નહિ કરીએ ...	૩૦	મહાન દેશ ભક્ત લાલા લગપત ...	૭૧
કામદ તોડજો ...	૩૧	—સખે અધ્યાત્મજીવી ...	૭૩
હવે તો ગમે ...	૩૩	પુરાણ કરશું નહિ ...	૭૩
બાપુની કુચ ...	૩૪	રાષ્ટ્ર ધ્વજ ...	૭૫
ગુર ગાંધી ...	૩૬	જવાન માગશું ...	૭૬
સાચમનીનો સાચો સેવક ...	૩૮	ભારતનું ભાગ્યેદય ...	૭૮
વડાજો રેંડીઓ ...	૩૯	કેસરીઆં કીધાં ...	૭૯
		છેલ્લી પ્રાર્થના ...	૮૦

॥ ॐ ॥

સ્વરાજ સ્ત્રોતસ્વીનિ.

આર્ત દુહયની પાર્થના.

(ગરુડે ચડી આવજો ગિરધારી એ રાગ)

હવે અવતાર, ધરોને મોરારી;
લગ્નત દેશની, રાખજો ગિરધારી;
હિંદુસ્તાનમાં, જંગ મંડાયો,
હા હા દાર, બધે વર્તાયો;
દીધા કેવલ, તમે હવે પાળો: હવે૦

આઠ દશ ગણા, કર એણે નાખ્યા,
દોર ગુલામીના, ગળે નાખ્યા;
પ્રાણ હિંદના, અધવચ રાખ્યા: હવે૦

આખા દેશમાં, ગોળી ચલાવી,
આણુ લાઠી તણી વર્તાણી;
હદ મૂકી, હવે એણે ભારી: હવે૦

સો સો વર્ષથી, દેશ રીખાવ્યો,
દોર સત્તાનો, એવો ચલાવ્યો;
કાળો કહેર, એણે વર્તાવ્યો: હવે૦

હિંદમાતા રૂદન, આજે કરતી,
રક્તની ધાર, નયનેથી ચરતી;
એતો ધર્મનો, આશ્રય ધરતી: હવે૦

યુગે યુગે, અવતાર ધરો છો,
અધર્મ નો, નાશ કરો છો;
મંસ્થાપન, ધર્મ કરો છો: હવે૦

આજે અર્વિન, ગર્વે ભરાયો,
દૂષ્ટ દુઃશાસન, હર ખા ચો;
દેશના, પ્રાણુ હરવાને ધાયો: હવે૦

કાલ્યા કુંગરા, ભુઝને જોતાં,
ઝાડ વટી પડ્યાં, અશ્રુ ધોતાં;
કાલ્યા પાપાણુ, એ દુઃખ રોતાં: હવે૦

આજે વિપની, વૃષ્ટિ થાય,
જ્વાળા, હિંદિઓથી ન સહાય;
કૃપાનાથ કરો, હવે સહાય: હવે૦

દાવાનળ દેશમાં, સળગાવ્યો,
કાળ પ્રલય, બાણે વર્તાવ્યો;
બહુ પાપીએ, પંજે ચલાવ્યો: હવે૦

તમે લંકામાં, લાઘ લગાડી,
અધર્મના, રાજ્યને બાળી;
શક્તિ સ્ત્રીતા, તમે ઘેર આણી: હવે૦

અવતાર લઈ, ને દુઃખ દાળો,
લક્ષ્મણસહ, આપ કહાવો;
હવે, સત્યની, બહારે ધાઓ: હવે૦

પૂર્વા પાંચળીના, તમે ચીર,
અમે સોંપ્યા, છે આપને શિર;
ધાને, ધાને, શ્રીધૃષ્ટ વીર: હવે૦

તમે દેશની, બહારે ચડાવે,
આગેવાની, આ યુદ્ધની કરાવે;
જયકાર, સ્વરાજ નો કરાવે: હવે૦

ૐ ॥ ૐ ॥ ૐ

શાંતિ !

શાંતિ !!

શાંતિ !!!

ભારતની ભાગ્ય રેખા.

(જનની જોડ સખી નહિ જડે લોલ એ રાગ)

—:૦:—

ભારત અમારો રૂડો, દેશ છે રે લોલ;
ગાથું પ્રિતેથી, યશો ગાન જો. ભારત૦

ભદ્રીમ સરકારની પાપી વાસના રે લોલ;
કીધો ભારત પર કહેર જો. ભારત૦

રસકસ આપણો છુટી લીધો રે લોલ;
કીધાં તેણે પાય માલ જો. ભારત૦

નોકરી ખીતાળ કંઈ આપીને રે લોલ;
દેશને બનાવ્યો શુલામ જો. ભારત૦

શુલામી દેશ તણી કાપવા રે લોલ,
દેશું અમારાં પ્રાણ જો. ભારત૦

દેશ દારિદ્રતામાં ડુબતો રે લોલ;
બચાવો જાત્રી ને બાં હથ જો. ભારત૦

અક્ષ ને વક્ષ વિણ આથડે રે લોલ;
ભારત માત કેરાં બાળ જો. ભારત૦

ભુલમ સરકાર નો અતિથણો રે લોલ;
કીધો પરાધીન રાષ્ટ્ર જો. ભારત૦

સ્વાધીનતા પ્રિય સર્વને રે લોલ;
સ્વરાજ્ય જ-મગ્નિદ્ધ હક્ક જો. ભારત૦

હડો અમારા માણુવારે લોલ;
દેશું અમારાં પ્રાણુ ને: ભારત૦

યજ્ઞ અમે રૂઠો આદ્યો રે લોલ;
સ્વદેશી વૃત કેરે કાજ ને: ભારત૦

પ્રેર કરીને લેશું આપણે રે લોલ;
સુતર ને તાંતણે સ્વરાજ ને: ભારત૦

સ્વરાજ મંત્ર મુખે જાપતાંરે લોલ;
ગા શું સ્વતંત્રતા ના ગાન ને: ભારત૦

અમૃતસરના અન્યાય ને રે લોલ;
ભૂખ્યો તે કેમ ભૂલાય ને: ભારત૦

શિયળ બહાલું જેને અતિવ છેરે લોલ;
પતિવ્રત ધર્મ જેના પ્રાણુ ને: ભારત૦

ગૌરવ દેશનો વધારતી રે લોલ;
ભારત વર્ષ કેરી માત ને: ભારત૦

સતી શીરામણી બહેનીઓ રે લોલ;
હૃદી છે તેમની લાજ ને: ભારત૦

ગોળી ચલાવી દૂધ ડાયરે રે લોલ;
લીધા બંધુઓ ના પ્રાણુ ને: ભારત૦

નિકો વહે છે ત્યાં તો રક્ત નીરે લોલ;
શિર્ષ બંધુના તણાય ને: ભારત૦

વર્ણન કરવાને વેદના રે લોલ;	
ધ્રુવે છે હિંદ કેરાં હાડ ને:	ભારત
બુદ્ધિમ પ્રજા તે કેમ સાંખશે રે;	
હાયરે વાળ્યો છે દાટ ને:	ભારત
અભિવંદન સૌરાષ્ટ્ર ને રે લોલ;	
પ્રગલ્ભા ગાંધી સમા વીર ને:	ભારત
ધન્ય સાબરમતી માતને રે લોલ;	
તીરે વસે મહા વીર ને:	ભારત
પ્રજા અલૌકિક માતની રે લોલ;	
તિર્થ અનુપમ એહ ને:	ભારત
અરણ્ય વહે છે તેમાં સ્નેહનાં રે લોલ;	
એક્યતા ના ઉછળે તરંગ ને:	ભારત
એક દિવસ એવો આવશે રે લોલ;	
ધારે ભારત નો ઉધાર ને:	ભારત
ઉદય અનુપમ તો થશે રે લોલ;	
ભારત ભાગ્ય કેરો ભાણ ને:	ભારત
દેશની બહારે પ્રબુલ થશે રે લોલ;	
વર્તાશે જય જય કાર ને:	ભારત
ભારત વર્ષ વિજય પામશે રે લોલ;	
ગટે સુઝામીના તાર ને:	ભારત

ૐ ॥ ૐ ॥ ૐ

શાંતિ !

શાંતિ !!

શાંતિ !!!

(મીઠાનો કર નહિ ભરીએ)

—:૦:—

નહિ ભરીએ, નહિ ભરીએ, કર મીઠાંની ઉપર નહિ ભરીએ;
 નહિ ડરીએ, નહિ ડરીએ, એ, બાલીમ સરકારથી નહિ ડરીએ:

એણે બાલીમ, અમલદાર રાખ્યા છે,
 કર મીઠાંની ઉપર, નાખ્યા છે;
 રંક રાખે, ઘણાં કબૂત સાંખ્યાં છે: કર મીઠાંનીં

એણે ભુક્ષમથી, લોક વશ કીધું છે,
 જ્ઞાન શુભામી, કેરું દીધું છે;
 બાધી રેયતનું, લોહી એણે પીધું છે. કર મીઠાંનીં

મહારા બાપુતણી, વીર હાક વાગી,
 વળી વીરૂલ ભાઈની, ભેડ ભાગી;
 હવે સરકાર ખીચારી, ભય ભાગી: કર મીઠાંનીં

અમે લીધી પ્રતિજ્ઞાથી, નહિ ફરીએ,
 બહાણુ પ્રીતીશ કેરું, મધ દરીએ;
 એને તોર ચડ્યો, છેલી ઘડીએ: કર મીઠાંનીં

એ રાવણીઆ એ, બહુ કેર કીધા.
 શિર્ષ બંધુના, રોજ ને રોજ લીધાં;
 ભીખ માગતાં, ભારત જન કીધાં: કર મીઠાંનીં

એણે કુળઆના, બીજાં વાળ્યાં છે,
કર નાખીને, લોક રીણાવ્યાં છે;
એણે કાળા કેર, ચલાવ્યા છે: કર મીઠાં

એતો સાધુનો, વેશ ધરી આવ્યો છે,
હા બાળશી, આજ લગી ફાવ્યો છે;
એને હુકુમતનો, રસ ભાવ્યો છે: કર મીઠાં

એણે સત્તાના, દોરને દઢ કરવા,
ફડી રેચતની ઉપર, રાજ્ય કરવા;
કર નાખ્યા છે, આપણા પ્રાણ હરવા: કર મીઠાં

ॐ ॥ ૐ ॥ ॐ

શાંતિ !

શાંતિ !!

શાંતિ !!

(કૌરવ રાજ્યનો નાશ)

—:૦:—

જાય છે, જાય છે, જાય છે, રે, પેલું કૌરવ રાજ્ય હવે જાય છે,
થાય છે, થાય છે, થાય છે, રે, રૂઠા ધર્મનું રાજ્ય હવે થાય છે,

બ્રુજ્યો આલમશાહ, ધરાસણામા;
જંધુના લોહી માટે, ધાય છે રે: પેલું કૌરવ૦

પ્રાણુ ઘાતક એવા, દંડા ચલાવી;
ભારત ના પ્રાણુ, હરાય છે રે: પેલું કૌરવ૦

પડતાં ને ખડુને, કંધને ઝમ ઢેવા;
મૂર્છિત ને માર મરાય' છે રે: પેલું કૌરવ૦

ધરાસણા ની, ધરા ઉપર ફેં;
જંધુને, ગળડાવાય છે રે: પેલું કૌરવ૦

પાપી પંજને, પૂરો ચલાવવા;
કાંટાની ખાઈ માં નખાય છે: પેલું કૌરવ૦

ભારત માતનો રસકસ હુંડતાં;
દુર્યોધન હરખાય છે રે: પેલું કૌરવ૦

કૃષ્ણ સમા બાપુ, ગાંધીજી ભગતાં;
કૌરવ રાજ નાશ થાય છે રે: પેલું કૌરવ૦

(પરદેશીની પ્રીત નહિં કરીએ)

નહિં કરીએ, નહિં કરીએ, પરદેશીની પ્રીત અમે નહિં કરીએ;

નહિં ધરીએ, નહિં ધરીએ, હાથ વિષ હુળાહુળ નહિં ધરીએ;

એતો વિષ ભરી વરમાળા છે.

દિસે રૂડાં પણ, માંહીથી કાળાં છે;

એ તો સ્વાધીનતાના, તાળાં છે: પરદેશીનીં

પ્રાણ ઘાતક એ, રૂળ કડવાં છે,

એથી આપણુ ને, વશ કરવા છે;

વિષ આપીને અમૃત, હરવાં છે: પરદેશીનીં

એ કાળ દૈત્યની, કાયા છે,

પૂર પાશવતાની, છાયા છે;

એ રક્ત મહીં, રંગાયાં છે: પરદેશીનીં

એણે સાચા, હડોને દાખ્યા છે,

પ્રાણ ચૂસીને, લોક ને બાળ્યાં છે;

પશુ માફક, સૌને પાળ્યાં છે: પરદેશીનીં

એ ચૈતન્ય, બધું હરનારા છે,

વળી મૃત્યુના, મુખ કેરી ધારા છે;

એ બંધુના, શબ કેરા ભારા છે: પરદેશીનીં

શ્રી ॥ ૐ ॥ શ્રી

શાંતિ !

શાંતિ !!

શાંતિ !!!

(આ જ્ઞા પાલન .)

બાપુ ગાંધીને, પગલે ચાલશું રે;	
લલે દેવાં પડે, અમ પ્રાણુ:	બાપુ૦
ખીક રાખે તો, લાજ જાય માતની રે;	
એ તો ધર્મ, વિરુદ્ધ કહેવાય:	બાપુ૦
એણે ઐક્યતાના, ઉપદેશ આપતાં રે;	
વેર ઝેર, કર્યાં સહુ દૂર:	બાપુ૦
એણે મૃત્યુના, મુખથી બચાવીઆં રે;	
નવ જીવન, દઈ કરી સાદ્ય:	બાપુ૦
તેત્રીશ કોટીનાં, ફિલ એણે પારખ્યાં રે;	
એતો સાચો, ઇશ્વરી અવતાર	બાપુ૦
એણે શસ્ત્ર આપ્યું, અસહકારનું રે;	
જેથી નમાવ્યું, કૌરવ રાજ્ય:	બાપુ૦
એણે ધર્મ, અહિંસાનો શીખવ્યો રે;	
સહુ મરવા, થયાં તૈયાર:	બાપુ૦
બાપુ ગાંધીની, વીર હાક વાગતાં રે;	
જગ્યાં ભારત, નાં સંતાન:	બાપુ૦
ધન્ય ભાગ્ય, આજે ગુજરાતનાં રે;	
જ્યાં ધૂમે, ગાંધી સમા વીર:	બાપુ૦
ધન્ય ધન્ય સાગરમતી, માતને રે;	
સાચો સાધુ, વસે તેને તીર:	બાપુ૦
એ પુન્ય દિવસ, પાસે આવીઓ રે;	
રૂઠો સ્વરાજ, નો આપનાર:	બાપુ૦
આજે અમૃતના, ઝરણા ઝરે રે;	
બધું ભારત, વર્ષ ભીંજાય:	બાપુ૦

સ્વદેશી વૃત્ત.

—“O.”—

અમે સ્વદેશી, વૃત્તને પાળશું રે;	અમે
ભલે દેવું પડે, બળી દાન:	અમે
રૂંડે ચક્ર, સુદર્શન રંટીઓ રે;	અમે
એ તો, રંક તણે આધાર:	અમે
અમે શિર્ષ, સાટે એને સેવશું રે;	અમે
એતો આઝાદી, નો આપનાર:	અમે
અમે પાણકોરાં, ને પૂજશું રે;	અમે
રાખી અંતરમાં, વિશ્વાસ:	અમે
ભલે ગોળી, અલાવે કારખી રે;	અમે
તોએ રથું, નહિ લગાર:	અમે
એના મખમલ, મથરૂ ગમે નહિ રે;	અમે
જેમાં બંધુનાં, લોહી ફેરી છાંટ:	અમે
ખાદી સૌભાગ્ય, ફેરે ચાંદલો રે;	અમે
રાખી ભારત, માત ફેરી લાજ:	અમે
ભય વેધબ્યતા, નો એણે હર્યો રે;	અમે
આપ્યું ભારત ને, સૌ ભાગ્ય:	અમે
સ્વેત સુંદર સુપરનો, તાંતણે રે;	અમે
કામધેનું તણે, અવતાર:	અમે

એથી તાર, ગુલામીના વટથે રે;
વળી સ્વરાજ ના, ખુલશે દ્વારઃ   અમે૦

તમે વિદેશી, વરુ એવાં બણુજો રે;
એતો બંધુના, શિર્ષ કેરી માળઃ   અમે૦

બૂખ ભેગાં, ભારતવાસી કયાં રે;
એણે રીખાવી, છે હિંદ માતઃ   અમે૦

પરદેશીની પ્રિત, તમે છોડજો રે;
એથી આપણી, દેહ વટલાયઃ   અમે૦

બાપુ ગાંધીના, બોલ અમે પાળશું રે;
એ, છે, હિંદનો તારણ હારઃ   અમે૦

ॐ ॥ ॐ ॥ ॐ

શાંતિ !

શાંતિ !!

શાંતિ !!!

ખાલકને હાલરડું.

(મેમાનો એ બહાલાં પુનઃ પધારજો-એ રાગ)

પોઠો મહારા, બહાલા પુત્ર પારણે,
 પોઠાડે છે, ત્હારી બહાલી માતજો;
 સુખડતું સુવાગ્નિત, ત્હાડું પારણું,
 ઉપર બેઠાં, ચકલી, ને વળી મોરજો: પોઠો-માર
 આદીની ઝોળી, ને દોરી સુતની,
 પરદેશી કાપડ, નો કરવો ત્યાગજો;
 સ્વાનદેથી, મસ્ત થઈ રમજો સદા,
 લેજો રૂડી, રાખુ જીવનની લ્હાણુજો: પોઠો-માર
 જન્મ ભૂમીની, વિજય મ્વળા ફરકાવવા,
 અપણુ કરજો, બંધુ તારી ભાતજો;
 દેશ તણાં તો, કદ બધાં ઉદારતાં,
 ઈશ્વર કરશે એમાં. તુજને સ્હાયજો: પોઠો-માર
 ભલા ભલા આવીને, પાછા પરવર્ધાં,
 ન રહું એનું, નામ અને નિશાનજો;
 જીવ્યો જગમાં બંધુ, તેને જાણુજો,
 જીવંત દીર્ઘિથી, રાખ્યું જેણે નામજો પોઠો-માર
 દરદ જનેતાનું દિલમાં, બાણી અને,
 સપુત થકને, સેવિયો માને શિર્ષ જો;
 પ્રભુ ચરણ માં, પોઠો મહારાં બાણુડાં,
 આપિય દે છે, ત્હારી બહાલી માત જો: પોઠો-માર
 સ્વરાજ અમૃત, જોત વહે સર્વાંગમાં,
 જીવંતાં આ, હિંદ બધું હરખાય જો;
 જન્મભૂમી ને, કાજે જીવન દોમજો,
 ઇન્દ્રે એવું અંતરથી તુજ માતજો: પોઠો-માર

સત્ય.

પિતાજી આ કોપ તમે શું કર્યો—એ રાગ.

સત્ય વિના કદી, તમે ના તરો,
કાર્યો બધાં શુભ વળી આદરો;
ખરા સત્ય પંથને, ચિત્તે ધરી:
ઉચ્ચારો મુખેથી સ્વરાજ ધ્વનિં

સત્ય સહુ ધર્મનું, મૂળ ખરે,
સત્ય વિના, જય નથી રે આખરે;
મહા રત્ન, સત્યને જાણો સહી:
ઉચ્ચારો મુખેથી સ્વરાજ ધ્વનિં

સત્યાગ્રહી, બંધુઓ, શીર્ષ ધરો,
કીર્તિ બહુ પામી, જગે વિચરો;
વિજય દેવી સત્ય પાણીને વરી:
ઉચ્ચારો મુખેથી સ્વરાજ ધ્વનિં

કીધી હતી લડત, ગાંધીએ ખરી,
આફ્રીકામાં સત્યનો, પંથ ધરી;
પ્રભુજીએ વીજય ની, માળા ધરી:
ઉચ્ચારો મુખેથી સ્વરાજ ધ્વનિં

સત્યાગ્રહી વીરનર, એ ગાંધી ખરા,
શસ્ત્ર સામે, સત્ય પહોંચી લડ્યા;
અજબ શક્તિ મંત્ર બતાવ્યો ફરી:
ઉચ્ચારો મુખેથી સ્વરાજ ધ્વનિં

સત્ય માટે દુઃખો, ઘણાંજ સહ્યાં,
વળી જેલ, સત્યને કાજ ગયા;
હગ્યા નહિ, દારૂણ દુઃખો થકી:
ઉચ્ચારો મુખેથી સ્વરાજ

સત્યવાદી હરીશ્ચંદ્ર, રાય ખરા,
છોડી રાજ પાટ, તે વણ ગયા;
વિશ્વામિત્રે કસોટી, તેની કરી:
ઉચ્ચારો મુખેથી સ્વરાજ

સત્ય માટે પત્નિ, ને મારતાં દે,
હગ્યા નહિ સત્ય, વચનથી ખરે:
પ્રભુજી એ, તેમ ની, બહાર કરી:
ઉચ્ચારો મુખેથી સ્વરાજ

સત્ય પાસે કૌરવ, બળ તો નમ્યું,
પ્રભુજીને સત્યનું, સ્થાન ગમ્યું;
હાંકયો રથ સારથી, પોતે થઈ:
ઉચ્ચારો મુખેથી સ્વરાજ

ધર્મચુદ્ધ યુધિષ્ઠિરે, બ્યારે કર્યું,
સત્ય પંથે ધર્મનું, ધ્યાન ધર્યું;
યયા સાહય, તેમને શ્રી મુરારી:
ઉચ્ચારો મુખેથી સ્વરાજ

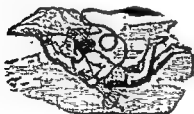
દેવી બળ સત્ય, પણાનું ખરૂં,
નથી ખીચ્યું સત્ય, સમાન અણું;
દિવ્ય ન્યોતિ, સત્ય પણાની ખરી:
ઉચ્ચારો મુખેથી સ્વરાજ

સત્યાગ્રહી શ્રીરામ, વન ગયા,
પત્નિ સાથે દુઃખો, ઘણાંજ સહયાં;
વિજય પામ્યા, રાવણ રાજ્ય હરીઃ
ઉચ્ચારો મુખેથી સ્વરાજ ધ્વનિ०

સત્ય સામે, રાવણ રાજ્ય ગયું,
અસત્યનું છાળડું, ઉચ્ચ ગયું;
રાજાએ છે, રાવણ યુધ્ધે ચડીઃ
ઉચ્ચારો મુખેથી સ્વરાજ ધ્વનિ०

સત્યથી ચરો, ઇંદ્રજીત હણ્યો,
સત્ય માર્ગ, લક્ષ્મણે શ્રેષ્ઠ ગણ્યો;
જીત્યા ઇંદ્રજીત, ને સત્યે કરીઃ
ઉચ્ચારો મુખેથી સ્વરાજ ધ્વનિ०

ખંધુ ખેંચી સત્યના, યુધ્ધે ચડો,
ખાપુજના ખોલ, ને જીરે ધરો;
ખપી જાઓ સત્યના યશ મહિંઃ
ઉચ્ચારો મુખેથી સ્વરાજ ધ્વનિ०

ॐ ॥ ૐ ॥ ૐ

શાંતિ !

શાંતિ !!

શાંતિ !!!

દાડ તાડીનો ત્યાગ.

—:૦:—

નહિ કરજો, નહિ કરજો, દાડ તાડીનો સંગ તમે નહિ કરજો;
 નહિ ધરજો, નહિ ધરજો, હાથ વિષ હળાહળ નહિ ધરજો.

એનાં મુળ ઝેરી, બહુ ઉડાં છે,
 એ નર્ક થકી, પશુ ભૂડાં છે;
 એ લોહી પડનાં, ડુંડા છે;
 એ મૃત્યુના, મુખની જવાબા છે,
 વળી શત્રુએ, હાથમાં ઝાલ્યા છે;
 એ તો બંધુના લોહીના, પ્યાલા છે.
 બળ બુધ્ધીને એ, હરનારાં છે,
 પાયમાલી અરે, કરનારાં છે;
 થઈ કાળ જીવન, હરનારાં છે;
 ભૂખ ભેગાં, આપણને કીધાં છે,
 વિદેશીએ નાણાં, લીધાં છે;
 ત્રીશ કોટીના, કાંકરા કીધા છે.
 કલેશ કુસંપ, એણે કીધો છે,
 મુખી જીવન નો, આનંદ લીધો છે;
 રૂઢા ચૈતન્ય રસને, પીધો છે;
 સૌ વ્યસન, મહિં સપડાયા છે,
 અજ્ઞાન મહિં, અથડાયા છે;
 ભૂલી જ્ઞાન અને, ભરમાયા છે;
 ધ્વંસ માનવતા, નો કરનારાં છે,
 પ્રાણ દાડ તાડી, હરનારાં છે;
 ઝેર જીવન માં, ભરનારાં છે:

❧ વંદે માતરમ. ❧

મોહનની બંસી.

—:O:—

સાબરમતીને તીરે, મોહન બંસી બાજી,
સ્વતંત્રતાને સાધી, સત્યવૃત્તની સમાધી;
અહિંસા નો માર્ગ, ધર તી: મોહન બંસી૦

ચક્ર સુદર્શન એવું, છે કામધેનુ જેવું;
કહે પૂ કારી ગાંધી - મોહન બંસી૦

સધવાનો શણગાર, વિધવાનો છે આધાર;
સાથે એ મંત્ર દેવી - મોહન બંસી૦

ગુણ ગાંધીજીના ગાતાં, સૌજન્ય પવિત્ર થાતાં;
પ્રભુ બહારે ચડજે તેની: મોહન બંસી૦

કર્યા પ્રયત્ન જે, જે, કરજે સફળ સૌતે, તે;
વિ ન તિ ક રે છે બાળી: મોહન બંસી૦

હુ:ખીઆ તણે! વિસામો, સુખ શાંતિ આપનારો;
એ રેં ટી ઓ પ્રતાપી: મોહન બંસી૦

જયજય સ્વદેશ પદતી, જયજય સ્વરાજ પદતી;
અમૃત મુખેથી ઝરતી: મોહન બંસી૦

બળવે બાપુ ગાંધી. ઝીલે છે હિંદ વામ્ની;
એ વિજય માળ ધરતી: મોહન બંસી:૦

ॐ ॥ ૐ ॥ ॐ

શાંતિ !

શાંતિ !!

શાંતિ !!!

અહિંસા .

રઘુપતી રામ હૃદયમાં રહેજેરે એ રાગ.

અહિંસાનો ધર્મ, તમે સહુ પાંગો રે;
કરે ગાંધીજી, નિત્ય પો... કા રા:
અહિંસાનો, વિજયધ્વજ ઝાલો રે;
ગણે! સ્વદેશી, ધર્મને બહા લો: અહિંસાનો!
માતૃભૂમી ની, સેવના કરજો રે,
રૂઠો સત્યનો, મારગ ધરજો રે;
દેશ ભાવ સદા, પરહર જો: અહિંસાનો
કષ્ટ રંક જનોને, ન આપો રે,
રંકતું સ્થાન, હૃદયમાં સ્થાપોરે;
એમી સેવા કાજે, પ્રાણ આપો: અહિંસાનો
મારી કષ્ટ કોને, નવ દેજો રે,
પરહીત કરી, યશ લેજો રે;
ધર્મ માટે, બળીદાન દેજો: અહિંસાનો!
સમદૃષ્ટી તમે, સદા રાખો રે,
ખોટાં વેણુ મુખે, નવ ભાખોરે;
સ્વરાજના અંશૂત, ચોખો: અહિંસાનો!
દેશ હિતનાં કામો, કરજો રે,
શુભામીનો સાગર, તરજો રે;
રાષ્ટ્ર ધર્મ રૂઠો, હૃદયમાં ધરજો: અહિંસાનો!
માળા સ્વતંત્રતાની, ધરજો રે,
ઐક્યતા ના, મત્રો મુખે ધરજો રે;
જયકાર સ્વરાજ, નો કરજો: અહિંસાનો!

ૐ વંદે માં તર મૂ. ૐ

એણે હત્યાકાંડ, બહુ આદર્યા રે;
મારી પકતાની, ઉપર લાત: સહકાર૦

ગૌ માત, ગરીબડી આપણી રે;
એ તો, કારખાને કપાય: સહકાર૦

શ્વાસ ફૂંક્યા, એણે સૌ જન તણારે,
આખો દેશ કર્યો, વેરાન; સહકાર૦

એક બાપુએ, બતાવ્યો રેંટીઓ રે
એણે રાખી છે, હિંદની લાજ સહકાર૦

અમે વિજય ધ્વજ, ફરકાવશું રે
કરશું ગોરાને, દરીઆ પાર. સહકાર૦

પૂર્ણ સ્વરાજ મંગલે, સાધશું રે
કરી દેહ બધી, કુરબાન. સહકાર૦

ॐ ॥ ૐ ॥ ॐ

શાંતિ !

શાંતિ !!

શાંતિ !!!

(સરકારી હકુમત, શું કરે.)

—:O:—

સરકારી હકુમત, શું કરે રે;
 અમે મરવા થયાં, તૈયાર:—સરકારી હકુમત૦
 ભલે ગોળી ચલાવે, એની કારમીરે;
 અમે ઝીલવાને, તૈયાર:—સરકારી હકુમત૦
 અમલદારો અમારા, કાળ છેરે;
 અમે માયાં ધર્યાં, એની પાસ:—સરકારી હકુમત૦
 અમે મરશું ને, માતને જીવાડશું રે;
 એને મારે દેશું અમે, પ્રાણ:—સરકારી હકુમત૦
 અમે ઐક્યતાથી, યજ્ઞ રૂઠો આદર્યો રે;
 જેમાં હોમાયાં, ભારત વાન:—સરકારી હકુમત૦
 અમે આઝાદી, કેરે આંગણે રે;
 ઉભાં મૃત્યુનાં, મુખની માંહી:—સરકારી હકુમત૦
 રૂડા સ્વરાજ, ધ્વજને સ્થાપવારે;
 અમે સોંપ્યાં અમારાં, શરીર:—સરકારી હકુમત૦
 ભોળવાશું નહિ, સરકારથી રે;
 શિર્ષ મારે લેશું, સ્વરાજ:—સરકારી હકુમત૦
 મરી કીટી સ્વાધીન તાને, સાધશું રે;
 ભલે માથું ને ધડ, જુદાં થાય:—સરકારી હકુમત૦
 આત્મ શક્તિથી, સ્વરાજ આણશું રે;
 પ્રભુ પંથે, અમારાં બહાણ:—સરકારી હકુમત૦

❧ ઇ ન કી લા બ ઝી દા બા દ. ❧

મૃત્યુની આકાંક્ષા.

—:0:—

અમે ડરતાં નથી, હવે કોણથી દે; એ રાગ.

અમે મરવાને માટ, મુઘે ચડ્યાં દે;
પછી શું કરશે, હ થી આ ર: અમે૦

શુદ્ધ ગાંધીએ મંત્ર, જે રીખવ્યો દે;
તેથી ફર થશું, અજ્ઞાન: અમે૦

મોહ માયાથી, મુક્ત એણે કર્યાં દે;
દીધાં જ્ઞાન સુધારસ, દાન: અમે૦

અમે ભવાટવી માં, બૂઝાં પડ્યાં દે;
વળી બૂઝ્યાં છે, સાચો માર્ગ: અમે૦

શુદ્ધ ગાંધી એ, માર્ગ બતાવીએ દે;
અહિંસાથી આણુ જો, સ્વરાજ: અમે૦

અમે લોહીના દાન, હવે આપશું દે;
થશું મૃત્યુ તણાં, મેમાન: અમે૦

જાજ બંદુક એના, પુત્રાં થયાં દે;
એની પુદ્ધિ થઈ, કમ જોર: અમે૦

એ તોપ અમારો, રંદીએ દે;
જેમાં સ્વતંત્રતાના, તાર: અમે૦

એ તાર છે ગોળા; તોપના રે;
જેથી હારી જશે, સરકાર: અમે૦

એ તાર ગુલામી, ને તોડશે રે;
ખોલી દેશે, સ્વતંત્રતાના દ્વાર: અમે૦

તોપ ગોળા ભલે, એના વાપરે રે;
અમે કાયા કરી, કુરબાન: અમે૦

શિર શ્રીકૃષ્ણ પેર, ખેલાવશું રે;
મુક્તિ મેયાને, આપવા ભોગ: અમે૦

માના યજ્ઞ તણી, વેદી પરે રે;
હોમી દેશું અમારી, જાત: અમે૦

કાંતો સ્વરાજ, લઈને જીવશું રે;
વા ખપી જશું, દેશ કાજ: અમે૦

સાચો સેવક.

—o—

હિંદ તણું અવાહીર, અનુપમ, સાચો સેવક, ગાંધી છે;
શૌચ સમારંભ, સમારક રૂપે, દેશનું જોજસ્ ગાંધી છે:

દેશના દુઃખને, દિલે ધરીને;
સો પાયા એ નાં, પ્રાણ: અનુપમ
નાગાં ભૂખ્યાં ને, ખાતર એણે;
અં ગે ધર્યો છે, લંગોટ: અનુપમ
મીઠાંના કાયદાને, મનમાં ગણીને;
છોડ્યા છે, આશ્રમ વાસ: અનુપમ
કેળુ બાપુજીએ, મોકલ્યા તોણે;
ઠેકાઈએ ન દીધા, કાન: અનુપમ
સ્વરાજ વિના ના, પાછા ન ફરવા;
લીધાં - છે, એણે નિમ: અનુપમ
આફીકામાં લડત, કરી ત્યારે;
કેવળ સત્ય, આધાર: અનુપમ
શત્રુની સામે, જૂઠ્યા છે એકતાં;
ઈશ્વર પર, ઈતબાર: અનુપમ
વિજય દેવીએ, ત્યાં તો માળા ધરી;
કર્યો બાપુનો, જય જય કાર: અનુપમ
પાશવતાને, પરબળવા ને;
કદમ લડે, અવતાર: અનુપમ
ગરકારનો નાશ, મુવર કરવા;
દગલો લડે, રામ - રૂપ: અનુપમ

વીઠ્ઠલ વીર, હનુમાન જોવા;
 બાપુ જી ને, કરે સાહ્ય: અનુપમ૦
 સ્વરાજ ગઢ ને, જીતવા કાળે;
 વલ્લભ લાઈ ની, બહાર: અનુપમ૦
 સીતા સમી, હિંદમાત જાગાવવા;
 સૈન્ય કર્યું, તૈયાર: અનુપમ૦
 રાવણ રાજ્યનો, નાશ કરીને;
 સત્વર લાવે, સ્વરાજ: અનુપમ૦
 અમર વાણી એના, મુખથી ઝરતાં;
 ભીંજાયાં, ભારત વાન: અનુપમ૦
 પરમ યોગીના, દર્શન કરતાં;
 દૂર થયા, અજ્ઞાન: અનુપમ૦
 બાપુને પગલે, જો કોઈ ચાલે;
 તો સફળ થશે, અવતાર: અનુપમ૦
 કુઃખ દાવાનળ, દૂર થશે ને;
 તરી જશે, ભવપાર: અનુપમ૦

ॐ ॥ ૐ ॥ ૐ

શાંતિ !

શાંતિ !!

શાંતિ !!!

નોકરી નહિ કરીએ.

(નહિ રખતી સરકાર ઝાણીમ નહિ રખતી)

નહિ કરીએ, નહિ કરીએ, સરકારી નોકરી નહિ: કરીએ
હિંદમાતના થરા પુત્રો, વિષુ વડે પૂર્યા જેલ: નોકરી
અમૃતસરમાં જલીઆં જાગે, કતલ ચલાવી ખૂબ: નોકરી
વિષુ અપરાધી બંધુના કંઈ, છેદી નાખ્યાં શિર્ષ: નોકરી
રક્ત તણી ત્યાં નિકો ચાલી, ડાયરે વાળ્યોઠાટ: કનોરી
પતિવૃતાનું સાચું નાણું, શિયળ તણા શંભુગાર: નોકરી
સહી શીરામણી ખેડેના સાચી, લંટી તેની લાજ: નોકરી
સત્યાગ્રહીના રથલો સાચા, ઇશ્વરનો અવતાર: નોકરી
ગાંધીજીને નહેરૂ જેવા, પુરી દીધા જે લ: નોકરી
ધરાસણાની ધરા ઉપર તો, કેક લીધાં બળીદાન: નોકરી
લાડીરાજે કેર ક્યાંને, જૂડ્યાં દોર સમાન: નોકરી
રક્ત મહિ રસ્તા રંગાયા, બંધુના લઈ ગ્રાણુ: નોકરી
દેશ તણા તો સાચા હીરા, દેવ તણા અવતાર: નોકરી
પંજળી એ સિંહ કેસરી, હિંદિઓના ગ્રાણુ: નોકરી
સાયમન સામે, વીર થયા ત્યાં લીધા એના ગ્રાણુ: નોકરી
મુબાય બેઝને દંડા માર્યા, કથમ હિંદ સહે અપમાન: નોકરી
પેશાવરમાં ગોળી ચલાવી, ક્યાં લોહીના પાન: નોકરી
જતીનદાસને બૂખ્યા મારી, નિચોવ્યાં છે હાડ: નોકરી
રીનાવી રીનાવી માર્યા, વર્ચો હા હા કાર: નોકરી
શુભામ દેશને સ્વાધીન કરવા, અર્પીશું અમ જાત: નોકરી
દેશ યત્નમાં હોમાઈને, થઈ જશું અમ ખાખ: નોકરી

ૐ ન દી લા ખ ઝી દા જા દ. ૧૦૦

કા ય દા તો ડ જો.

—:0:—

સરકારના કાયદા, તોડજો રે-તમે; (૨)
 તમે ગુલામી શિર નહિ, વોરજો રે: તમે૦
 પ્રખર તાપમાં, દેવીને રાખતાં;
 ડર્યો નહિ, દિલમાં જરી રે: તમે૦
 ભૂખ્યાં ને તરસ્યાં, ચૌદ કલાક લગી;
 કેદ કર્યાં છે, ઘેરે કરી રે: તમે૦
 વિકલ સુગ્રીવ ને, વલ્લભ હનુમાન છે;
 ગાંધીજી રામ, સ્વરૂપ છે રે: તમે૦
 વલ્લભ વિકલ ને, ગાંધીની ત્રીપુટીનો;
 ગુજરાત ને, પડકાર છે રે: તમે૦
 દેશની રાંકડી, રેયત રીખાવવા;
 મીઠા પર, મહેસુલ નખાય છે રે: તમે૦
 અર્વિન ભાઈ તો, ગર્વે ભરાયા;
 ગોળી બધે વપરાય, છે રે: તમે૦
 અમલદારોની હવે, ઘડીઓ ભરાણી;
 મૃત્યુના શ્વાસ, છેલ્લા અખ્ય છે રે: તમે૦
 સરકારના પાપનો, ઘડે મુંભરાણો;
 પુટતાં હવે શું, વાર છે રે: તમે૦
 સીતા સ્વરૂપ છે, દેવી સરોજની;
 રાવણ રાજ્ય હવે, ભય છે રે: તમે૦
 પેશાવરમાં, ગોળી, ચલાવી;
 બંધુના લોહી પી, ભય છે રે: તમે૦

તરસ્યા બંધુઓ ને, વીરમ ગામમાં;	
પાણી દેવાને, બહેનો બાંધ છે;	તમે૦
પાપી સરકારે પોતે, પથે ચલાવ્યો;	
બહેનો ને ગુંગળાવાય, છે દે;	તમે૦
બહેનોની હિપર, ઘોડા ચલાવ્યા;	
કેર કાળો, વર્તાય છે દે;	તમે૦
ભારત માના, સાચા પુત્રોને;	
જેલમાં ઘસડી, બાંધ છે દે;	તમે૦
છાપ ખાનના પેલા, કાળા કાયદાથી;	
સાચી કલમ બંધ, થાય છે દે;	તમે૦
સોલા પુરમાં, ગાંધી કેપ મારે;	
સરકાર બહુ, ગલરાય છે દે;	તમે૦
સત્યાગ્રહી ના, સૈનિક બેઠને;	
રામ એના, રમી બાંધ છે દે;	તમે૦
રાવણ વેપ ધારી, ખોટા સાધુનો;	
નાશ કરવાને, સહુ ધાય છે દે;	તમે૦
આપણાં બાપુને, જેલમાં પુરતાં;	
સરકાર તું નાક, કપાય છે દે;	તમે૦
વિગ્રહ દેખી આજે, માળા ધરીને;	
બાપુ સમક્ષ ખડી, ચાંચ છે દે;	તમે૦
દમન નીતિનો, જવાબ વાળવા;	
શ્રી કૃષ્ણ બહારે, ધાય છે દે;	તમે૦

હવે તો જગો.

સૌ ચલો છતવા જંગ એ રાગ.

સહુ ભારતના ભડવીર, હવે તો જગો,
 એ પરદેશી નો, મોહ સત્વર ત્યાગો;
 શું કરી શકે સમશેર, આત્મભાજ આગે,
 એ પાશવતાના, રાજ્ય પડી સૌ ભાંજે:
 ન્યાં મૃત્યુના, મુખ માંહી ઉભા ભડવીર,
 સૌ સ્વદેશ કેરે કાજ, સમર્પી શિર;
 હવે ધર્મયુદ્ધની માંહી, તમે જંપલાવો,
 સૌ હિંદિજનનું નામ, આજ રોલાવો:
 એ પુણ્ય દિવસ છે, પાસ તમે સૌ જાણો,
 નિજ ભારત માના, હર્ષ દિલ માં જાણો;
 આરંભ્યો આજે યજ્ઞ, સિદ્ધિ ને માટે,
 સૌ બંધુ યજ્ઞે તૈયાર, મરણ ને માટે:
 દિલ દેશની ધારી, દાઝ, બંધવા દોડો,
 એ શાહીવાદના સર્વ, કાયદા તોડો;
 શું મુઠ્ઠલ મીઠો ઝણકાર, ચોય દશવાજે,
 વીર બાપુનો પડકાર, ગગનમાં ગાજે:
 એ સુતર છે, સમશેર, આપણી આજે,
 એ સુતરનો જયકાર, ગગનમાં ગાજે;
 હું હુ સી દેવના આજ, લ્યો મમાં વાજે,
 બાપુજી કેરાં રાજ્ય, હિંદ માં ગાજે:

બાપુની કૃત્ય.

—:૦—

અમે હરતા નથી હવે કોઈથી—એ રાગ.

બાપુ ગાંધીનું સૈન્ય, રણે સંચર્યું રે;
સાથે સત્યાગ્રહીઓની, સાહય બાપુ

ત્રીજો મહીનો ને તારીખ, બારમી રે,
પુણ્ય દિવસ પ્રભાત, યુધવાર: બાપુ

એ તો મુક્તિ માને, મળવા ગયા રે,
શિર્ષ સોંપી ને લેવા. સ્વરાજ: બાપુ

મૂર્તિમંત મહંત, શ્રી કૃષ્ણ શા રે;
તપ પાસે નમે, ત્રીલોક: બાપુ

એણે તેત્રીશ કોટીના, દિલ પારખ્યાં રે;
દેશ દાઝે દહો, એની દેહ: બાપુ

ધર્મ યુધ્ધના મોરચા, માંડતાં રે;
ભુવન મરણ મધ્યે, એના પ્રાણ: બાપુ

એને જોવા મહાસાગર, ઉલટ્યો રે;
એના દર્શનથી, ચાવા કૃતાર્થ: બાપુ

પરમ પથે એણે, પગલાં ભર્યાં રે;
એ તો હિંદનો તારણ, હાર: બાપુ

સાચો માર્ગ, બાપુજી એ શીખવ્યો રે,
 અહિંસાથી લેવા, સ્વરાજઃ બાપુ
 તમે મરજો પણ, મારશો ના કદી રે;
 લોહી રેડી થજો, ભાગ્યવાનઃ બાપુ
 ધન્ય સાબરમતીના, સંતને રે;
 જેણે હિંદનું રાખ્યું, નામઃ બાપુ
 શસ્ત્ર દેવી ધર્યાં, એણે હાથમાં રે;
 દેશ નોકા, ઉતારવા પારઃ બાપુ
 એણે વિજય ધ્વજને, સ્થાપવા રે;
 હોમી દીધી છે, એમની કાયઃ બાપુ

ॐ ॥ ૐ ॥ ॐ

શાંતિ !

શાંતિ !!

શાંતિ !!!

ગુરૂ ગાંધી .

—:~:—

જનનીની જોડ સખી નહિ જડેરે એ રાગ.

બાપુ ગાંધી સમાન ગુરૂ, નહિ જડે રે લોલ;
 ફરી વળે લલે, ચારે દેશ જો: બાપુ-ગાંધી
 પ્રેમ રસથી ભરેલ એની, આંખડી રે લોલ;
 જે માં વરસે છે, અમૃત પાર જો: બાપુ-ગાંધી
 સુકાં કાષ્ટ સમાન, એની દેહ છે રે લોલ;
 માંહી જીવ છે, મહા બળવાન જો: બાપુ-ગાંધી
 યોગ શક્તિ એની અમાપ છે રે લોલ;
 રાજ શક્તિ ના શા, પછી ભાર જો: બાપુ-ગાંધી
 દીધો ચક્ર સુદર્શન, રેડીએ રે લોલ;
 રૂડા ભારતની, રાખવા લાજ જો: બાપુ-ગાંધી
 અંત ચક્ર તણે, આવે નહિ રે લોલ;
 એનો મહીમા છે, અપરં પાર જો: બાપુ-ગાંધી
 એથી સ્વરાજ, મંદીર પહોચ્યું રે લોલ;
 ગુલામી તિમિર, ટળી જાય જો: બાપુ-ગાંધી
 એ અગ્નિ વર્ષાવં તે, રેડીએ રે લોલ;
 બાળી દેશે, સત્તાના રાજ જો: બાપુ-ગાંધી

બ્રીટીશ નાવનો, અંત એ લાવશે રે લોલ;
સા મું ધર્મ, સુદર્શન ચક્ર ને: બાપુ-ગાંધીં

ઝેરી વાયુ ફેલાવ્યો, એવો રંટીએ રે લોલ;
જેથી ભાંચ્યાં, સત્તાના રાજ્ય ને: બાપુ-ગાંધીં

નાશ કરવા માટે, સરકારનો રે લોલ;
ડગ ભર્યાં છે, ઈશ્વર આધાર ને: બાપુ-ગાંધીં

એના પાપના, પડદા ખોલતાં રે લોલ;
કીધાં જાગૃત, ભારત વાન ને: બાપુ-ગાંધીં

માહાત્મા ગાંધીજી કી જય.

✻ ઈ ન કી લા જ ઝી દા બા દ. ✻

સાધ્વમતીનો સાચો સેવક.

પ્રેમાનો એ બહાસાં પુનઃ પદારજો એ રાગ.
 સાધ્વમતીના, સાચા સેવક ગાંધી એ,
 વીર હાકથી કીધો, ત્યાં પડકાર ને;
 ગાદ તિમિરમાં, જનતા જોયાં ખાય છે,
 જગાડવાને, જાગ્યો ત્યાં જાડવીર ને: સાધ્વમતીના
 સ્વાધીનતાના, સૂત્રો એણે શીખવ્યા,
 સ્વરાજ માટે, ખૂલ્યાં છીધાં દ્વાર ને;
 સ્વદેશ કાળે, વેશ ધર્યો સાધુ તણે,
 કાર્ય સાધવા, જાંડી અંતર દાઝ ને: સાધ્વમતીના
 રંક રાષ્ટ્રની હાલત, હૈયે ધારી ને,
 છોડી દીધા, આશ્રમ કેસ વાસ ને;
 દુઃખીઆં હિંદિઓની, દાઝ દિલે ધરી,
 ખારમી ને ખુદ, વારે છીધી કુચ ને: સાધ્વમતીના
 આઝાદી ને પંથે, પગલાં માંડતાં,
 અહિંસાનો, આપી ગયા ઉપદેશ ને;
 રામ રાજ્યનું સ્થાપન, તો કરતાં લગી,
 પાછા નહિં ફરવાના, લીધાં નીમ ને: સાધ્વમતીના
 દેશ તણું, અજ્ઞાન તિમિર, વિદારતાં,
 જ્ઞાન સુધારસ અમૃત, પાચું આજ ને;
 નિરાશામાં હિંદ જાણું, રીખાય ત્યાં,
 નવજીવન આપીને, ઝાઝી ખાંદા ને: સાધ્વમતીના
 પ્રેમ શૌર્ય ને સૌમ્ય, પણાના પાઠને,
 શીખવત સાચો, જાણુજી સરદાર ને;
 સ્વરાજ અમૃત સ્વાદ, ચખાડ્યો સર્વને,
 સ્થાપન કરવા, સ્વતંત્રતાના રાજ્ય ને: સાધ્વમતીના
 શાંતિ ! શાંતિ !! શાંતિ !!!

બહા લો રં ટી ઓ.

—:O:—

એ તારનારો રંક જનનો, બહાલો મહારો રં ટી ઓ;
 વળી પ્રિય બહુ છે બાપુજીને, એ અમારો રં ટી ઓ;
 દારિદ્રને દળનાર એવો, બહાલો મહારો રં ટી ઓ;
 પ્રેરણા મૂર્તિ સમાણો, એ અમારો રં ટી ઓ;
 શુભ તારે શોભતો એ, બહાલો મારો રં ટી ઓ;
 દિવ્ય ઔજસથી, ભરેલો એ અમારો રં ટી ઓ;
 કલ્પતરૂને, કામ ધેનુ, બહાલો મારો રં ટી ઓ;
 સૌભાગ્ય ભારત વર્ષ કેરું, એ અમારો રં ટી ઓ;
 સિદ્ધિ દાયક શાંતિ દાયક, બહાલો મારો રં ટી ઓ;
 ચક્ર મુદ્ર શં ન હાથ લાગ્યું, ગાંધીજીને ભાગ્યથી;
 ચારિત્ર સૌના શુદ્ધ કરતો, બહાલો મારો રં ટી ઓ;
 સધવા તણા સદગુણ વધારે, એ અમારો રં ટી ઓ;
 વિધવા ને આશીષ રૂપ, એ છે બહાલો મારો રં ટી ઓ;
 પ્રેમ શ્રૌત્ય શોભીત, અંકીત એ અમારો રં ટી ઓ;
 બંદુક ગે:ળી બાણ જેવો, બહાલો મારો રં ટી ઓ;
 ન માવશે સરકારને, સૌદામ્ય રૂપે રં ટી ઓ;

જુલમથી ડરતાં નથી.

અમે ડરતાં નથી હવે કોઈથી રે એ રાગ.
 અમે ડરતાં નથી હવે, જુલમથી રે;
 લલે વટી પડે, માથે આલ: અમે૦
 એવા પાટા બાંધ્યા, એણે આંખને રે;
 છતી આંખે કર્યાં, જાણે અંધ: અમે૦
 એણે શ્વાસ રૂંધ્યા સૌ જન તણા રે;
 વળી રૂંધ્યા છે, આપણા પ્રાણ: અમે૦
 એણે પાળ્યાં પશુની, જેમ રાખીઆં રે;
 શેઠ ખેંચી, કર્યાં બળહીન: અમે૦
 દેશ નિર્બંજ, ને નિર્ધન કર્યો રે;
 ચૂસી તત્વ કર્યાં, નિર્જીવ: અમે૦
 હેવાન હવે, રહેવું નથી રે;
 અમે સાચવશું, સ્વમાન: અમે૦
 ભાલ તિલક કર્યાં, અમે રક્તનાં રે;
 કર્યાં કેસરીઆં, દેશ માટ: અમે૦
 અપમાન વેઠી, જીવશું નહિ રે;
 જાત કરશું અમે, કુરબાન: અમે૦
 કાંતો સ્વતંત્ર થઈને, જીવશું રે;
 વાછોડી દેશું, અમ પ્રાણ: અમે૦
 જંપલાયું અમે, આજ યુધ્ધમાં રે;
 રાખી રામ ઉપર, વિશ્વાસ: અમે૦
 સત્ય પથે અમે, બહાણ હાંકશું રે;
 પછી પ્રજાનું, ધારુ થાય: અમે૦
 રાજ્ય પાશવતાના, ડોલાવશું રે;
 ભલે બાલાંના, વરસે મેહ: અમે૦
 ~ શાંતિ ! શાંતિ !! શાંતિ !!!

લક્ષ્મી ની લુટ.

—:0:—

ભોને ભગી જીવન, વીતી જાય છે, એ રાગ.

ભોને ભગીને આ, લક્ષ્મી લુટી, જાય છે રે,

દાડ તાડીધી, આ દેશ, ભીખારી થાય છે રે;

ગૌરવ તાડું, ક્યાં છે આ જો,

નિર્હિંસ કીધાં છે, યમરા જો;

વ્યસન અશિમાં, દાડો,

કોણ જાણે, રે: ભોને૦

વીરંગના જો, ક્યાં છે આ જો,

શત્રુ તણા, શત્રુગારો સા જો;

સમરાંગણ માં ગા જો,

ખડે નો, આપણી રે: ભોને૦

ક્યાં છે, ભીખ સમા લડવી રો,

પદ સમા, ઉતારે શિરો;

ભારતના, રણધીરો,

આ જો ક્યાં, ગયા રે: ભોને૦

આગ જળે છે, હિંદુસ્તાને,

જંગ માંડ્યો, છે મેદાને;

કટો કટીને ટાંછે,

કેમ છુટી પડ્યા રે: ભોને૦

ભારત ભય, હરતી મહાદેવી,

ઝાંસીની, મહારાણી જેવી;

જુએ જંગમાં, એવી,

આ જો ક્યાં, મળે રે: ભોને૦

ક્યાં છે અભ્યુત્થાન, શારણધિરો,
 ધર્મયુધ્ધમાં, સૌંધ્યાં શિરો;
 યતા ભસ્મિભૂત, વીરો,
 આજે ક્યાં, ગયા રે જીને
 જે રીનાગની, જ્વાળાળે છે,
 વિધ્વંસ ભારત, વર્ષ કરે છે;
 ખંધુ કેમ, સહે છે,
 પહેરી, યુદ્ધિઓ રે જીને
 ધામ ધરા, ધન સર્વે હુટ્યાં,
 હાથ તણાં, હથીઆરો હુટ્યાં;
 ગૌરવના, ગદ ભટ્યાં,
 એણે આપણા રે જીને
 ભારતના સૌ, થરા ભગો,
 ભીડ ભય, દેશ તણાં સૌ ભાંગો;
 મોત તણો, ભય ભાંગો,
 દેશ, જાયા વવા રે જીને

શાંતિ ॥ ૐ ॥ શાંતિ

શાંતિ !

શાંતિ !!

શાંતિ !!!

જેલથી ડરતાં

:0:

અમે ડરતાં નથી હવે કોઈથી રે એ રાગ.

અમે ડરતાં નથી, હવે જેલથી રે;
લલે વરતાવે, કાળો કેર: અમે૦

જેલ પ્રભુનું મંદીર, જાણુ શું રે;
વાસુદેવનું, વિશ્રામ સ્થાન: અમે૦

જ્યાં જન્મ થયો, શ્રી કૃષ્ણનો રે;
એતો પરમ પુનિત, એવું ધામ: અમે૦

જ્યાં સંત મહંત, વસ્યા બહુ રે;
એતો, ગુલામી તરવાનું બહાણ: અમે૦

જેલ મહેલ, સુવર્ણનો, જાણુ શું રે;
એતો, આઝાદીને, આપનાર: અમે૦

જેલ સ્વાધીન, તાની કુંચી ખરીરે;
એથી સ્વરાજ, ના ઉઘડે, દ્વાર: અમે૦

ભલે સીતમ ગુજારે, બહુ કારમા રે;
સૌ સહેવા અમે, જાણુ શું રે: અમે૦

સ્વમાનની ધ્વજા, જેલ જાણુ શું રે;
નથી રહેવું, હવે અપમાન: અમે૦

જેલ અડસઠ, તીર્થ સમ જાણુ શું રે;
જેથી હિંદને, મુક્ત કરાય અમે૦

ઘોષ ગાંધી, ઝીંદાબાદ ના કરી રે;
કરશું સ્વરાજનો, જયકાર: અમે૦

ૐ નકીલાળ ઝીંદાબાદ. ૧૬૬

ઝવાહીરની આણ.

—*—

વીર ઝવાહીર ફેરી, આણ બધે વર્તાય છે, રે,
એ કર્મવીર ની છીર્તિ, ઓ જન ગાય છે, રે;

બાહિષ્કારના, બ્યુગલ વાજે,
વિજય તણાં, વાણત્રાં વાજે:
હું હુલી દેવના, ગાજે: હિંદુસ્તાનમાં રે-વીર૦

યુવાન ઉભા, રણમાં આગે,
દેશ દાઝ રગ, રગમાં જાગે;
સ્વરાજ ઘોષણા, વાગે: આજે દેશમાં રે૦

વીર ઝવાહીર, રાસ રચે છે,
સત્યા શ્રી હીનું, સૈન્ય રચે છે;
હાથ વિજય, ધ્વજ લે છે: બંધુ આપણા રે૦

શત્રુ નાશના, પડધમ વાગે,
જ્યોતિ ઝવાહીર, ફેરી જાગે;
પ્રીતીશ, રાજને ભાંગે: હિંદિઓ બધારે૦

ય જ્ઞ આ રં ભ્યો.

—:૦:—

સીતા સ્વયંવર રચીઓરે, રાયે મંડળ રચીઓ; એ રાગ.

બાપુજી એ આજે, યજ્ઞ આરંભ્યો;
 સ ર કા ર નો ર થ, સ્થં બ્યો રે: આજે૦
 ય જ્ઞ ની વેદી ની, ઉપર આજે;
 બળી દાનના, સર ગાજે રે: આજે૦
 સતાના દોર, ચૂરે ચુરા કરવા;
 યુધ્ધે ચડ્યાં, સહુ મરવા રે: આજે૦
 દેશના દર્દને, દિલમાં ધારી;
 બાપુએ લીધી, ફકીરી રે: આજે૦
 જલીઆંન વાલાના, જુઝમ સંભારી;
 બાપુને છુટી, કં પારી રે: આજે૦
 બયુગલ બહિષ્કાર, ના બધે વાગ્યાં;
 સ ર કા ર ના રાત્ર્ય, ભાંગ્યા રે: આજે૦
 હોમી દેશું, જંગમાં દેહ આજે;
 દેશના સુખને, કાજે રે: આજે૦
 સત્યાગ્રહી ઓના, રૈત્યને રચીઆં;
 સત્યના શઝને, સજીઆ રે: આજે૦
 આલમ શોહ તો, કોઘે લરાયો;
 દંડા ચલાવવા, ધાયો રે: આજે૦
 ધરાસણામાં કેર, ચલાવ્યો;
 ને ઉખેડ્યો, રાજનો પાયો રે: આજે૦
 મનમાં જાણી, એણે ઈશ્વર આજ્ઞા;
 બાપુએ લીધી, પ્રતિજ્ઞા રે: આજે૦

સરકારનો નાશ, સત્વર કરવા;
 રાવણ રાજ્ય, ને હરવા દે: આજે
 અહિંસાના, હથીઆર ને ઝાલ્યાં;
 પ્રભુને પંથે, ચાલ્યા દે: આજે
 કર્મચોગી જ્યાં, અમરવાણી જોલે;
 ત્યાં પ્રદ્વાંડ આપું, ડોલે દે: આજે
 સ્વરાજ લેવાને, બાપુજી ધાયા;
 જનતાએ પુણે, વધાવ્યા દે: આજે
 ઉછર્યો માનવ સાગર, એને રે જોવા;
 દર્શનથી થાપ, ધોવા દે: આજે
 નીમ લીધાં, દેશ સ્વાધીન કરવા;
 સ્વરાજ લઈને, મરવા દે: આજે
 આત્મ શુદ્ધી બાપુએ, આજ કરવા;
 પ્રાણ સમર્પણ, કરવા દે: આજે
 યજ્ઞના કુંડની ચોદશ, આજે;
 ઇયુગલ મૃત્યુના, વાગે દે: આજે
 તન મનપણુ ધન, અમે અર્પણુ કરશું;
 યજ્ઞને બત્રીસા ધરશું દે: આજે
 દેવના કુંડલી, જ્યેષ્ઠ મમાં વાળ્યાં;
 વિજય તણાં, વાગ્યાં વાળાં દે: આજે
 પુષ્પની વૃષ્ટિ ત્યાં, દેવોએ કીધી;
 જય જય દોષણાં, કીધી દે: આજે

જ ॥ ઐ ॥ જ

શાંતિ !

શાંતિ !!

શાંતિ !!!

મહા રત્ન ઝવાહીર.

હિંદ તણું, મહા રત્ન અમુલ્ય;
સાચો વીર, ઝવાહીર છે: હિંદ તણું

કૃષ્ણ શા બાપુને, સ્હાયક થશે;
અશ્વૈન જેવો, ઝવાહીર છે: હિંદ તણું

મોહ નિદ્રામાંથી, જનતાને આજે,
જગાડનાર, ઝવાહીર છે: હિંદ તણું

નિરાશીઓને, આશા આપી:
એતો જીવન દોરી, ઝવાહીર છે: હિંદ તણું

હિંદિવાનોનો, પ્રાણ પનોતો;
સપુત સ્માર્ત, ઝવાહીર છે: હિંદ તણું

પ્રેરણા મૂર્તિ એ, દેશનો સાચો;
સત્યનો શોધક, ઝવાહીર છે: હિંદ તણું

યુવાન વર્ગનો, સાચો સ્હાયક;
જીવન શક્તિ, ઝવાહીર છે: હિંદ તણું

પાષાણ રૂપને, દેવ કરં તો;
કરુણા નિધાન, ઝવાહીર છે: હિંદ તણું

દેશના નાવનો, પાર ઉતારક;
સુકાની સાચો, ઝવાહીર છે: હિંદ

તેત્રીશ કોટીનો, વિપત વિદારક;
 હિંદનો પ્રાણ, ઝવાહીર છે: હિંદ તણું
 રંક જનોનો, પાળક તારક;
 બોધક બંધુ, ઝવાહીર છે: હિંદ તણું
 દેશ દારિદ્ર્યમાં, ડુબતો દેખી;
 અંધ ભાવનાર, ઝવાહીર છે: હિંદ તણું
 રજા રજામાં, નવ ચેતન ભરતો;
 એ મજ્જા વીર, ઝવાહીર છે: હિંદ તણું
 સિદ્ધિ દાયક, અને શક્તિ મંત્રનો;
 શીખવત સાચો, ઝવાહીર છે: હિંદ તણું
 હનુમાન ને, સુગ્રીવ સમ શરો;
 દેશનું દ્રવ્ય, ઝવાહીર છે: હિંદ તણું
 આબાદી રૂપી, સીતા શક્તિ;
 પાછી લાવવા, વાળો ઝવાહીર છે: હિંદ તણું

અમે સરકારની સામે થયાં.

—:૦:—

અમે ડરતાં નથી હુવે કોઈથી રે એ રાગ.

અમે સ ર કાર ની, સામે થયાં રે;
શિર્ષ સાટે લડીશું, અમે આજઃ અમે૦

પરતંત્ર થઈને, જીવવું રે;
એથી બહેતર, મરવું આજઃ અમે૦

કરી કેસરીઆં, યજ્ઞ આદર્યો રે;
પૂરો કરવાની, અમને હામઃ અમે૦

અમે જાત, હોમી દેશું યજ્ઞમાં રે;
ધર્મ જાળીને, બળીને ખાખઃ અમે૦

જ્વાળા ગુલામીની, નહિ સાંખશું રે;
ગુલામીથી, સળગે કાચઃ અમે૦

લલે દંડા ચલાવે, દેવ કારમાં રે;
તો એ પરવા, નથી લગારઃ અમે૦

એણે માનવતાની, માઝા મુકી રે;
એ તો ખની ગયા, હેવાનઃ અમે૦

એવા સીતમ ગુજાર્યો, એણે દેશમાં રે;
માર્યા બહેનોને, લાઠીના મારઃ અમે૦

ઝેરી બાણ છોડે, લલે જીવડાં રે;
અમે વિધાશું, દેશને કાજઃ અમે૦

રગ રગમાં ઉઠી, આજ વેદના રે;
 એ ના જુલ્મ નો લેવા જવાળા: અમે૦
 નિદોષ ઉપર, ગોળી વાપરી રે;
 એવું લખવાને, દુજે છે હાથ: અમે૦
 એ વર્ણવવા, જુલ્મો જાણા રે;
 કંપી ઉઠે છે, આપણી કંઠ: અમે૦
 તોપ ગોળાથી, તાજે યશું નહિ રે;
 ભલે ધારું, હરીનું યાચ: અમે૦
 અહિં નિકો વહે છે, આજ રક્તની રે;
 તેમાં જંધુને, જહેન તણાય: અમે૦
 શિવ શ્રીકૃષ્ણ ની જેમ, એણે દ્વાડીઆં રે;
 જોનાર તો, તમ્મર જાય: અમે૦
 એવો ઢાંક પીછોડો, એણે નાખીઓ રે;
 ઓળખાયા નહિ, કાળા નાગ: અમે૦
 દુધ પાત્ર ઉછેર્યા, એને અમે રે;
 એ અમને, કરે દવાને ધાય: અમે૦
 રૂઠો રાષ્ટ્રીય, દવજ કરે દાવશું રે;
 સ્વરાજના, મંદીર માંહા: અમે૦
 રંગ લાગ્યો સ્વરાજ, ઘેર આણવા રે;
 ખીણ વાત મુજે, નહિ કાંચ: અમે૦
 તેત્રીય કોટી, મગીને મંત્ર જોતશું રે;
 મુખે જય જય, દિંદુસ્તાન: અમે૦

વિદ્યાર્થીને હાકલ

—:O:—

બ્રમર તારી જાનમાં રે એ રાગ

મહારા બાપુજી એ, જંગ માંડીઓ રે:
તેમાં જ્ઞાયાં છે, ભારતવાન બાપુએ

વિદ્યાર્થીને હાકલ, જ્યાં પડી રે:
ત્યાં તો છોડી, દીધા અભ્યાસ: બાપુએ

મીઠાળ ભર્યા, કંક આલીઆ રે,
વીર ઉઠ્યા, પરજુતા કંક: બાપુએ

પેર્યાં પાનેતર, ઉતરાવીઆં રે:
જંપલાવવા, ભુધની માંડી બાપુએ

વરઘોડે થી, વરરાજ વળ્યા રે:
કર્યાં તિલક, રજાના ભાલ બાપુએ

એણે હાથના, શ્રીફળ ફેંડીઆં રે:
વળી તોડ્યા છે, તોરાને હાર: બાપુએ

મારી કુંદડો ઘોડે થી, ઉતર્યા રે:
આવી ઉભા છે, રજુ મેદાન: બાપુએ

પછી બેનીએ, કેસરીઆં કર્યાં રે:
ફેંડી દીધાં, પાનેતર ફર: બાપુએ

પુલ હાર, ઠોકે થી ફેંડીએ રે:
તોડી નાખ્યા, હાથે થી મીઠાળ:

એણે સંથે, પુર્યો આજ રક્ત થી રે;
 અહિં સા ના, ધર્યાં હ થી આ ર: બાપુએ૦
 એણે કુલ લર્યો, અઘોડા છોડીઓ રે;
 છુટા મેલ્યા છે, પોતાના કેશ: બાપુએ૦
 જાણ્યું હાથમાં ત્રીશુળ, શોભતું રે;
 જાણે જોગ માયા, નો વેશ: બાપુએ૦
 જે ઉની આંખમાંથી, અક્ષિ ઝરે રે
 બાળી દીધાં, સત્તાના રાત્ર્ય: બાપુએ૦
 ચીતા ગણી, બન્ને એ માંડવો રે;
 ગોળી ગણી, એણે વરમાળ: બાપુએ૦
 ગોળો તોપનો, પુલ દડો જાણીઓ રે;
 જાણ્યો ફાંસીને, પુલ નો હાર: બાપુએ૦
 એને ગુલામી, લાગી આકરી રે;
 શિર્ષ સોંપ્યાં, સ્વદેશ ને આજ: બાપુએ૦
 એણે કાળને, દીધાં નોતરાં રે;
 થાવા મૃત્યુ તણા, મેમાન બાપુએ૦
 અહિંસા મંત્ર બાપુએ, શીખવ્યો રે;
 ટાળ્યા ત્રિવિધ, કેરા તાપ: બાપુએ૦
 આત્મ શુદ્ધી માટે, તપ આદર્યાં રે;
 યોગ સાધવા, કીધા અધ્યાસ: બાપુએ૦

એને રગ રગ, વ્યાપી વેદના રે;
 તેથી હીધા છે, કારમા લેખ: બાપુએ
 એ તો ગુલામી, સાગર ઉતર્યા રે;
 આવી ઉભા, સ્વરાજને દ્વાર: બાપુએ
 ત્યાંતો દેવનાં, દુહ્સી વાગીઆં રે;
 વળી પુણ્યની, વૃષ્ટિ થાય: બાપુએ
 વળી વિજય, નગારાં વાગીઆં રે;
 કયો સ્વરાજનો, જય કાર: બાપુએ
 વંદે માતરમના, મુર ગાજીઆ રે;
 બોલે ગાંધીજી, ઝીંદા બાદ: બાપુએ

ॐ ॥ ॐ ॥ ॐ

શાંતિ !

શાંતિ !!

શાંતિ !!!

વિજય વાજાં વાગ્યા.

—:૦:—

અમર તારી જાનમાં રે એ રાગ.

આજે વિજય તણા, વાજાં વાગીઆં રે;
તેથી ગાજી રહ્યું, બ્રહ્માંડ: વિજય૦

ધણુ ધરતી, આજે ધ્રુજી રહી રે;
તેથી રથેણી, ગઈ સરકાર: વિજય૦

એની તોપ ઉપર, ઉઘ્યાં ઝાડવાંરે;
એની ખુંડુક, થઈ નિર્માલ્ય: વિજય૦

જ્યાં હાકલ પડી, અવાહીર ની રે;
જાગી ઉઠ્યો છે, આખો દેશ: વિજય૦

તેંત્રીશ કોટીને, એણે નોતર્યા રે;
રૂડા સત્ય ના, જંગની માંહી: વિજય૦

યુવાનો ને થર, ઝંડાવીઆં રે;
અંપલાવવા, જંગની માંહી: વિજય૦

ત્રિહ કેતરી ત્યાં, કુદી પડ્યો રે;
કીધો અવાહીરે, પડકાર: વિજય૦

એણે ગર્જના, આજ એવી કરી રે;
પડ્યા નોકર શાહી, ના તાજ: વિજય૦

એણે સરકારના, ભાંગ્યા ટાંટીઆ રે;
તોડી દીધાં, સત્તાના રાજ્ય: વિજય૦

એક બાપુને કેદ, એણે કર્યા રે;
તે યાર થયા છે, અને ક: વિજય

એના તપથી, ત્રીભુવન હોતીઆં રે;
હોત્યાં શત્રુના, રાજ્યા સ ન: વિજય

બુદ્ધિવાન, આજે એના મોતનારે;
હીન ભીન, થઈ સરકાર: વિજય

હલી બાપુને, કંઠ આરોપવા રે;
વિજય દેવી, ધરી વર માળ: વિજય

માહાત્મા ગાંધીજી કી જય.

ૐ નમો ભગવાતે ૐ

મુખના સ્વપ્ના.

રાધાજીના વિવાહનો રાગ.

ભાણુ ઉગ્યો, ભારત વાસી જાગ્યાં,
એને મુખના, સ્વપ્ના લાગ્યાં;

બાપુએ સારું કીધું.

ઠાઠા ભાઈએ, બી વાળ્યા,
તિલકે પાણી, પાયાં;
તેના સ્વરાજ, ના ફળ આવ્યાં,
બાપુએ સારું, કીધું:

જવાહીરે, ગર્જના કીધી,
વીરતાની, દીક્ષા દીધી:
કરી સ્વરાજ, કેરી સસિદિ રે,
બાપુએ સારું, કીધું:

વિજયના, વાજાં વાગ્યાં,
એ નાદ, ગગનમાં ગાજ્યાં;
ફડા સ્વરાજના, હકે સ્થાપ્યારે,
બાપુએ સારું, કીધું:

ॐ ॥ ૐ ॥ ॐ

શાંતિ !

શાંતિ !!

શાંતિ !!!

શ્રી દીશ સરકારનો નાશ.

હાય-હાયરે હિંદુ પછું જાય હાથું એ રાગ.

હાય, હાયરે, શ્રીદીશ રાજ્ય જાય ભાંગી;

એના નાશની, મોખત વાગી રે: હાય-હાયરે૦

એના મોતના, પડઘા વાગ્યા,

ખાણુ સરકારની, છાતીએ વાગ્યાં;

એને રંકના, નિસાસા લાગ્યા રે: હાય-હાયરે૦

એનો તાજ, પડું પડું ચાય,

એનું આસન, ડોલા ખાય:

એનું હેયું, હવે ગભરાય રે: હાય-હાયરે૦

એણે ગુલામી, દેશમાં આણી,

એના જુદમની, કારમી કાણી;

એની ઘડીઓ, હવે ભરાણી રે: હાય-હાયરે૦

એણે ફરતાથી, રાજતંત્ર રાખ્યાં,

વળી લોક, પરાધિન રાખ્યાં;

કર મીકાની, ઉપર નાખ્યાં રે: હાય-હાયરે૦

ખહુ અર્પિન, ગર્વે ભરાયો,

સૌ સૈનિકના, લોહી માટે ધાયો;

પોતે બોધો છે, ઘોરનો પાયો રે: હાય-હાયરે૦

મે ખાંધીને, માર એણે દીધો,

પ્રાણ શક્તિનો, રસ એણે પીધો;

આખા દેશને, નિર્જીવ કીધો રે: હાય-હાયરે

એનું નાવ, ડુબું ડુબું થાય,
 ઝેરી વાયુ, ચોપાસે વાય;
 એનું કાળજી, કટકા થાય રે: હાય-હાયરે.

ગુરૂ ગાંધીની, વીર હાક વાગી,
 આખી રેયત, ઉઘતી જાગી;
 રાજતંત્ર, મર્યું એનું ભાંગીરે: હાય-હાયરે.

એણે મીઠાના, કાયદાને તોડ્યા,
 સાથે સત્યાગ્રહીને, જોડ્યા,
 દેશ દાઝને માટે, દોડ્યા રે: હાય-હાયરે.

જ્યારે બાપુજી, આપણા જાગ્યા,
 હિંદ માતને, ચરણે લાગ્યા;
 ચક્ર સરકારી રથના, ભાંગ્યા રે: હાય-હાયરે.

❀ ઈ ન કી લા બ ઝી દા બા દ. ❀

સા ત્ય ને ખા ત ર.

અમે ડરતાં નથી, હવે કોઈથી રે એ રાગ.

અમે સત્યને, ખાતર જૂઝશું રે;
 સોંપી માને, અમારાં શરીરઃ અમે૦
 દેવી સત્યનું, શસ્ત્ર અમને જડ્યું રે;
 તેથી ન માવશું, સરકારઃ અમે૦
 ધુન લાગી આજે, સ્વરાજની રે;
 હિંદુ રૂઢે, સ્વરાજને કાજઃ અમે૦
 દેશ ભરમાં, ભલુકી ઉઠી ભાવનારે;
 મળગાવ્યાં, ગુલામીના રાજ્યઃ અમે૦
 મોહ માયા તજ્યાં, સૌ હિંદિએ રે;
 કીધાં કેસરીઆં, દેશ કાજઃ અમે૦
 આઝાદી અમારા, પ્રાણ છે રે;
 ગુલામી લાગે છે, કાજઃ અમે૦
 ભલે મોજાં, ફરી વળે મોતનારે;
 ભલે મધર મછ, ગળી જાયઃ અમે૦
 અમે સિંધુમાં, ગરક થઈ જશું રે;
 અમે પોઢશું, પાતાળ માંહીઃ અમે૦
 શિર્ષ ઉતારી, આપશું દેશને રે;
 રૂડી ભારત માત ને આજઃ અમે૦
 યા હોમ કરી, અંપલાવશું રે;
 રૂડી આઝાદી, આણવા કાજઃ અમે૦
 અમે દારૂણ દુઃખો, વેઠશું રે;
 કરી સત્યનો, જય જય કારઃ અમે૦

શ્રી વંદે માતરમ. ૧૬

ગુલામી વેડી, જીવવું નથી રે.

—:૦:—

અમે કરતાં નથી હવે કોઈથી રે એ રાગ.

ગુલામી વેડી, જીવવું નથી રે;
પ્રાણ વાયુ, ભલે ઉડી બાય: ગુલામી૦

ગુલામી ની, આગ એવી બળે રે;
તેથી કાંયા, ભસ્મિભૂત થાય: ગુલામી૦

ગુલામ ખાના, અમે તોડ્યું રે;
રાખી ઈશ્વર, પર ઈતિખાર: ગુલામી૦

આઝાદી ને, આંગણે ઉભયું રે;
માથું કાપીને, ધરયું ત્યાંય: ગુલામી૦

અમે યુક્તિ માને, નવરાવવા રે;
સહુ રેડીયું, રક્તની ધાર: ગુલામી૦

ભલે અમને, ડુંગરથી દોડાવે રે;
નથી રહેવું, હવે ગુલામ: ગુલામ૦

માથું મરતાં લગી, નમશે નહિ રે;
સત્ય સામે, નમે સરકાર: ગુલામી૦

કટકે કટકે, કાપીને માસ આપયું રે;
રૂડી બચાવવા, હિંદ માત: ગુલામી૦

ડોકા ભારતમાં, વગડાવયું;
કરી સત્યનો, જય જય કાર: ગુલામી૦

મનોરથ અમોને, મરવા તણારે;
 મૂકી કીધા, કાયાના મોહ: ગુલામીં
 હવે બીજા ઉપર, જીવણું નથી રે;
 રૂડો રાખણું, આત્મ વિશ્વાસ: ગુલામીં
 જીવ સાટે, જાળવણું ટેકને રે;
 આપી દેણું, જનેતાને જાત: ગુલામીં
 પરીણામ, પ્રભુજીને, સોંપણું રે;
 કરી સ્વરાજ, નો જયકાર: ગુલામીં

ॐ ॥ ૐ ॥ ૐ

શાંતિ !

શાંતિ !!

શાંતિ !!!

યુ ધ્યે ચ ડો

—:O:—

મદ્ બનો મદ્ બનો એ રાગ.

યુ ધ્યે ચ ડો, યુ ધ્યે ચ ડો, સૌ ભારત વાસી, યુ ધ્યે ચ ડો:

મૃગુના મુખમાં, માત પડી,

બહુ દદ્ થકી, એ ભોંય પડી;

બહાર કરો, બહાર કરો:

સૌ ભારત, વાસી બહાર કરો॥

જર્જરીત કાયા, માની થઈ,

એને ગુલામી, જવાળ અસહ્ય થઈ;

શિર્ષ ધરો, શિર્ષ ધરો:

મુક્તિ મેયાને, શિર્ષ ધરો॥

બાપુજીના મહા, યજ્ઞ મહો,

અંપલાવો જઈને, કુંડ માહો:

ખાપર ભરો, ખાપર ભરો:

રૂડા દેશને, ખાતર ખાપર ભરો॥

મૃગતૃષ્ણા માંથી, મુક્ત થઈ,

ઉત્તેજા અવસર, છે આજ અહિં;

મદદ કરો, મદદ કરો:

તેત્રીશ કોટીને, મદદ કરો॥

તક આપી છે, પ્રભુએ તમને,

રૂડી ફરજ, બચાવો આ ધરીએ;

ચઢીદ બનો, ચઢીદ બનો:

રૂડા દેશને, ખાતર ચઢીદ બનો॥

ફરી અવસર, આવો નહિ મળશે,
પાછળ પસ્તાએ, શું સરશે;
સફળ કરો, સફળ કરો:

અવતાર તમારો, સફળ કરો૦

જુઓ કાનુન, નો નાશ કરો,
શુભાગી બેડી, ફર કરો;
પ્રાણ હરો, પ્રાણ હરો;

એ પાશવતાના, પ્રાણ હરો૦

શયતાની સત્તાના, મુળ હરો,
ફડા ભારત કાળે, લેખ ધરો;
જૂઝી મરો, જૂઝી મરો:

સૌ બંધુ બહેનો, જૂઝી મરો૦

નિકો વહેવરાવો, રક્ત તણી,
ભારત મૈયાની, હાક પડી;
દાન કરો, દાન કરો:

તમ રક્ત તણા, તમે દાન કરો૦

હું હતી આ શા રેંટીઓ.

— ૦ —

અમે ડરતાં નથી, હવે કોઈથી રેં. એ રાગ.

આશા તૃષ્ણા અમારી રેંટીઓ રે;
 એ તો એક, અમારો આધાર: આશા૦
 નિરાશાની ખાઈમાં, અમે પડ્યાં રે;
 ત્યાંથી અમને, એ ઉગારનાર: આશા૦
 જીવન હોરી, અમારી રેંટીઓ રે;
 નવ ચેતનનો ભરનાર: આશા૦
 અમે અજ્ઞાનતામાં, ફળી ગયાં રે;
 એ તો ફળતાં, નો તારણહાર: આશા૦
 અંધા લાકડી, અમારી રેંટીઓ રે;
 દિવ્ય ચક્ષુ, તણો આપનાર: આશા૦
 એણે શિર્ષ નમાવ્યું, સરકારનું રે;
 એણે ટોલાવ્યાં, મતના રાજ્ય: આશા૦
 રાખ્યું ગૌરવ દેશનું, રેંટીએ રે;
 રાખી ભારત, માતની લાજ: આશા૦
 ઝેરી ઝાળ, ગુલામીની પાયરીરે;
 એમાં જ કડાયાં, ભારતવાન: આશા૦
 મુજ બાળ્યાં, ગુલામીના રેંટીએ રે;
 રધાપ્યાં સ્વાધીન, તાના રાજ્ય: આશા૦
 તિશ્ણ ચક્ર મુદર્શન, રેંટીઓ રે;
 એણે ગોળ્યા, શત્રુના ગર્વ: આશા૦

આજ સગયો, દાવાનળ દેશમાં રે;
 તેમાં દાઝયાં છે, ભારતવાનઃ આશાં
 ખુમ બળતાંની, બાપુએ સાંભળી રે;
 એણે બતાવ્યો સાચો માર્ગઃ આશાં
 રૂડું ધનુષ્ય, અમારો રેંટીઓરે;
 તાર સુતર, ઝેરી ગાણુઃ આશાં
 એતો સરકાર, ના કંઠ વિધશે રે;
 પાઠી દેશે, પાશવતાના તાલઃ આશાં
 દેશ દારિદ્રમાં, ફળી ગયો રે;
 એતો કુળતાંનો, તારણ હારઃ આશાં
 રૂડું સ્વરાજ, મંદીર રેંટીઓ રે;
 એતો વિજય તણો આપનારઃ આશાં
 મુર્તી માફક એને, પૂજશું રે;
 પ્રભુ પંથે, અમોને હોરનારઃ આશાં
 છેલ્લી આશા, અમારી રેંટીઓરે;
 એતો હિંદનો તારણ હારઃ આશાં

વીરો નહિં નમશે.

—:૦:—

નહિં રખની સરકાર જાલીમ નહિં રખની—ઓ રાગ.
 નહિં નમશે, નહિં નમશે, ભારતના વીરો, નહિં નમશે;
 મૂકી માથાં, લડશે સામે, નહિં ડરશે બળવાન:
 બહાદુર નહિં નમશે,
 અથિ કુંડમાં, હડસેલી ને; ઉપર દીએ ડામ:
 બહાદુર નહિં નમશે,
 જન્મ ભૂમીનું, દૂધ દીપાવી; અમર કરશે નામ:
 બહાદુર નહિં નમશે,
 સત્ય શસ્ત્ર સજી, સૌ થરા; ઉશ્મી રણ મેદાન:
 બહાદુર નહિં નમશે,
 પક્ષ સમા સહુ, શિર્ષ ઉતારી; આપે માને આજ:
 બહાદુર નહિં નમશે,
 સ્વરાજ સાધવા, કરી ગજના; ગાજ્યું ત્યાં બ્રહ્માંડ:
 બહાદુર નહિં નમશે,
 ઉર સમુદ્ર, તરંગ ઉછળતા; સ્વરાજના હક માટે:
 બહાદુર નહિં નમશે,
 સત્યાગ્રહીનું, સૈન્ય રોશનું; આજ્યું રણ મેદાન:
 બહાદુર નહિં નમશે,
 હસ્તે મુખડે, લાડી ખાતાં; ડગ્યા નહિં તલભાર:
 બહાદુર નહિં નમશે,
 નામ રાખવા, ભારત માન; છોડી દેશે પ્રાણ:
 બહાદુર નહિં નમશે

જાલીમ નમી જશે.

—:૦:—

નહિં રખની સરકાર જાલીમ નહિં રખની એ રાગ.

નમી જશે રે, નમી જશે; સરકાર જાલીમ, નમી જશે;
પડી જશે રે, પડી જશે; પડકાર એના; પડી જશે:

પે શાવરના, અત્યા કાંડે; વટે જુદમી રાજ:
જાલીમ નમી જશે.

પે શાવરના, રક્ત ઉછળતાં; રાજ્યાસન રોળાય:
જાલીમ નમી જશે.

મુંબઈમાં, મે દાન મહિં કે; માર્યા મુંગા માર:
જાલીમ નમી જશે.

મુંબઈ માંહી, રક્ત ઉછળતાં; બળી જશે એ રાજ્ય:
જાલીમ નમી જશે.

નામ નિશાન, ન રહેશે એના; ભલે ચડ્યા શયતાન:
જાલીમ નમી જશે.

નિ:શસ્ત્ર ઉપર, દૈત્યો ધાયા; કીધાં લોહીના પાન:
જાલીમ નમી જશે.

સોલાપુરમાં, કેર ચલાવી; લીધા કૈકના પ્રાણ:
જાલીમ નમી જશે.

સોલાપુરના, રક્ત ઉછળતાં; વટી પડશે તાજ:
જાલીમ નમી જશે.

નિમુળ, શાહીવાદ થશે ને; મદ ભાંગે ભગવાન:
જાલીમ નમી જશે.

રક્ત તણાં, ગિંદુ ગિંદુએ; અગટે વીર હુઝાર:
જાલીમ નમી જશે.

રાવણ શત્રુનો, નાશ કરીને; સત્વર લેય સ્વરાજ:
જાલીમ નમી જશે.

પાપી સત્તાના, પ્રાણ હરીને, સ્થાપે રામના રાજ્ય:
જાલીમ નમી જશે.

શુરૂ ગાંધીના, તપો બળેથી; નમી જશે સરકાર:
જાલીમ નમી જશે.

ॐ ॥ ૐ ॥ ॐ

શાંતિ !

શાંતિ ! !

શાંતિ ! ! !

જાગજો.

:૦:

પ્રભાતિયું.

જાગજો બંધુઓ, જાગજો બેનડી,
 દેશના હુઃખને, ફરકરવા;
 ભારત ભાગ્યનો, ભગ્ય ભાસ્કર ઉઠ્યો,
 હુઃખદાયક મહા, તિમિર ટળતાં: જાગજો૦

દિવ્ય સુવર્ણમય, રશ્મિઓ સીંચતાં,
 હિંદ માતા નવું, તેજ પામી;
 ગગનમાં ગર્જના, વિજયની ગાજતી,
 ક્રાંતિને શૌર્યના, ગીત ગાતી: જાગજો૦

સુભટ આજે ઊભા, માત બચાવવા,
 ફધ દિપાવીને, હુઃખ હરવા;
 માત સૌભાગ્ય, પરદેશીએ ખૂંચવું,
 અધિન એણે, બધો દેશ 'કીધો: જાગજો૦

સુધ અનંતર, બાપુએ આદ્યું,
 દેશનો પુનર, ઉદ્ધાર કરવા;
 સૌખ્ય રૂપ સૌમ્ય, સૌદામીનાં તેજશા,
 વિપુલ વિરાગીનું, સૈન્ય જામ્યું: જાગજો૦

હુઠ્ઠ હુઠ્ઠ, સ્વરાજનો જીતવા,
 સૌમ્ય સત્યાગ્રહી, સૈન્ય જામ્યું;
 મંત્ર બાપુજીએ, મૂર્ખને શીખવ્યો,
 અન્યને સુખ દઈ, પોતે મરવું: જાગજો૦

કામ રૂડાં કરો, ડરી સહુ ઇશથી,
પછી ખીભા ફેંદીથી, કદી ન ડરવું;
આત્મગુણ શ્રેષ્ઠ છે, શસ્ત્ર બળની થકી,
શસ્ત્ર દેખી દિલે, કદી ન ડરવું: જાગજો

રકતના ગિંદુની, વૃષ્ટિ વરસાવવા,
ચુદ્ધને મોખરે, સર્વ ઉભા;
શિષ્ય શ્રીકૃષ્ણ સમા, અનંત ઉતારવા,
માતને આંગણે, મદં ઉભા: જાગજો

બેડી ગુલામીની, જ્વાળા ઝેરી બહુ,
ચૂર કરવાને સહુ, વીર ધાયા;
દેશના યજ્ઞની, પ્રખર વેદી પરે,
હોમવા જાતને, માડી જાયા: જાગજો

હકુમત પારકી, દૂર કરવા અને,
મુક્તિના મંત્રને, સિદ્ધ કરવા;
આજ આગર, સૈનિકનો ઉછળ્યો,
હુઃખ વેધવ્યનો, ભાર હરવા: જાગજો

સૈન્ય પરંપરા, પાર આવે નહિ,
એક મરે ત્યાં, અનેક જાગે;
દૈવ કૃપા આજે, દેશ ઉપર થઈ,
ભિપણુ લય લીડ, સૌ વીર જાગે: જાગજો

ॐ ॥ ૐ ॥ ॐ

શાંતિ !

શાંતિ !!

શાંતિ !!!

મહાન દેશભક્ત લાલા લજ્જપતરાયને શ્રદ્ધાંજલી.

પિતાજી આ દોષ તમે શો કુર્યો એ રાગ.

અરે ઇશ કહેર, તેં આ શો કુર્યો!
અરે હીરો હિંદ, તણો તેં કુર્યો,
રડાવીને હિંદના, બાળો અહિં;
ગયો સિંહ કેસરી, સત્યાગ્રહી:

આવા હંડ દેશને, શાને દીધા,
તિલક દેશબંધુ, ને લાલ લીધા;
હજી એના ધાવ, તો રૂઝયા નથી,
ગયો સિંહ કેસરી, સત્યાગ્રહી:

સુકિત તણો મંત્ર તો, સૌને દીધો,
ઐક્યતાનો પંથ તો આપે લીધો;
જનેતાના દર્દને, દિલે ધરી,
ગયો સિંહ કેસરી, સત્યાગ્રહી:

સાચ મન આમે, કેસરી સિંહ થયા,
પ્રહારો નોકર, શાહીના રે સહ્યા;
જનસંત દીર્ઘ, રાખી છે પ્રાણ દઈ,
ગયો સિંહ કેસરી, સત્યાગ્રહી:

સાચું દ્રવ્ય, દેશનું શું રે હયું,
અરે કાળ દૂષ્ટ, તેં આ શું કયું;
મ્હાલે છે તું મનમાં, શું રત્નો લઈ,
ગયો સિંહ કેસરી, સત્યાગ્રહી:

સાચો સાધુ સેવક, દેશ તણો,
ખરી ગયો તારણો, હિંદ તણો;
શુભાવીને માત, રૂવે છે અહિં,
ગયો સિંહ કેસરી, સત્યાગ્રહી:

સુકાની આ, દેશના આપ યઈ,
સુકથું નાવ, રૂપતું શું રે અહિં:
સ્વરાજને કાજ, સમાધી ધરી,
ગયો સિંહ કેસરી, સત્યાગ્રહી:

ધુપાઈ શું, સ્વર્ગમાં આપ ગયા?
હિંદિવાન ઉપર, ના'વી દયા?
સમર્પું હું, અંજલી પ્રેમે કરી,
ગયો સિંહ કેસરી, સત્યાગ્રહી:

માહાત્મા ગાંધીજી કી જય.

ૐ ધન કી લાભ ગી દાનાદ. ૐ

ખુશામત કરશું નહિં.

—:૦:—

અમે હરતાં નથી હવે, કોઠથી રે, ઝે રાગ.

ખુશામત અમે, કરશું નહિં રે;
લલે વડી પડે, જાણાં હ: ખુશામત૦

અન્યાયથી માર, ખાશું નહિં રે;
દેહ આજે, લલે પડી જાય: ખુશામત૦

બની મૂર્ખાં અમે, રહેશું નહિં રે;
ખોટી રીતે કંઈ, અપમાન: ખુશામત૦

મહારાજ હોય, તોએ શું થયું રે;
નથી રહેવું હવે, હેવાન: ખુશામત૦

હાજી હાજી અમે, કરશું નહિં રે;
સત્ય શોધીને, કરશું વિચાર: ખુશામત૦

તાર તમ્મ તેમાંથી, કાઢશું રે;
લલે માથાં, રણે રોળાય: ખુશામત૦

રીળાવી રીળાવી, મારે લલે રે,
લલે રૂંધે, અમારા પ્રાણ: ખુશામત૦

કદી ભુલમથી, વશ થાશું નહિં રે,
લલે પ્રભુનું, ધાર્યું થાય: ખુશામત૦

માથાં આપીશું. ન્યાય અમે માગતાંરે;
છીજ લીજી કરી, દેશું કાય: ખુશામત૦

આહુતી આપીશું, અમે યજ્ઞમાં રે,
 અ મ કા યા તણી, અ મે આ જઃ ખુશામત૦
 છે ત રા શું નહિં, ખોટા વેશથી રે,
 અ મે સા યા ને, આ પ શું મા નઃ ખુશામત૦
 લક્ષ્મી દેખી, અમે મોહશું નહિં રે;
 મોહશું સત્યની. ઉપર આ જઃ ખુશામત૦
 પો કા રો કરીશું, ત્રે મ થી રે;
 ઇન્દ્રી લાળ ઝીન્દાળા દઃ ખુશામત૦

ઇન્દ્રી લાળ ઝીન્દાળા દ.

રા. ૫૮ દ્વ જ.

—:—

અમે હરતાં નથી હવે, દેહથી રે, એ રાગ.

રૂડો રાખીય દ્વ જ, ફરકાવશું રે;
અમે ભારત, ભૂમીની માહી: રૂડો

લાલ લીલો, સદૈત ત્રીરંગનો રે,
એતો ઐક્ય પણાનું, એંધાણ: રૂડો

ચીરસ્થાયી, એને અમે સ્થાપશું રે;
શુભ સ્વરાજનું, એ નિશાન: રૂડો

એતો આત્મા, અમારા દેશનો રે;
એ ઇશ્વરની મૂર્તિ, સમાન: રૂડો

શુભામી સાગરમાં, ફળ્યાં અમે રે;
ત્યાંથી અમને એ, ઉગારનાર: રૂડો

દેહ એને અમારા, સોંપીઆ રે;
રૂડો દ્વ જ તણું. રાખવા માન: રૂડો

શિર્ષ સાટે, અમે એને સેવશું રે;
ભલે સર્વસ્વ, આજ છું ટાય: રૂડો

રક્ત રેડીને દ્વ જ, ફરકાવશું રે;
દેશું એને માટે, અમ પ્રાણ: રૂડો

એની શીળીશી, છાંયડીમાં સાધશું રે,
રૂડો સ્વરાજ મંત્ર, અમે આજ: રૂડો

મુખે વંદે માતરમ, બોલશું રે;
કરશું જય જય, હિંદુસ્તાન: રૂડો

ૐ વંદે માતરમ. ૐ

જવાળ માગશું.

—O:—

અમે ડરતાં નથી, હવે કોઈથી રે. એ રાગ.

અમે જુલ્મ નો, જવાળ માગશું રે;
ભલે માથા ઉપર, ઉગે ડાલ: અમે૦

લાઠી રાજથી વશ, યાશું નહિં રે;
અમે મરવામાં, માનશું માન: અમે૦

ચાલે જુલ્મીના, ચોયદશ કોરડા રે;
લેવા હિંદિ જનો, ના પ્રાણ: અમે૦

રંગ લેદનો તોર, એને ચડ્યો રે;
તેથી રીખાવ્યાં, ભારત વાન: અમે૦

એવા દંડા ચલાવ્યા, એણે દેશમાં રે;
તેથી લીધા છે, કૈંકના પ્રાણ: અમે૦

શખ તુલ્ય, ઘનાવ્યાં એણે કૈંકને રે;
વળી કીધાં છે, કૈંક અપંગ: અમે૦

રૂપ રાક્ષસનું, એણે ધર્યું રે;
પછી જુડ્યાં છે, ભારત જન: અમે૦

દૈત્ય હેલીએ તો, દાટ વાળતાં રે;
માર્યા જહેનોની, ઉપર માર: અમે૦

એણે અગ્નિ માંહી, ઘૂત હોમીઆં રે;
દીધા દાઝયાની, ઉપર ડામ: અમે૦

અંધ સત્તાના, મેદ માંહી થઈ રે;
 એણે દુભાવી, છે હિંદ માતઃ અમેઁ
 લીધી ફકીરી, સ્વરાજ સાધવા રે;
 પંડથું મૃત્યુના, મુખમાં આજઃ અમેઁ
 ફના થાથું, સ્વરાજ ઘેર આણવા રે;
 કાપી કાપી ને, આપથું કાચઃ અમેઁ
 એનો જવાળ, પૂરો માગવા રે;
 ખપી જાથું, સ્વદેશ ને કાળઃ અમેઁ

શ્રી ॥ ૐ ॥ શ્રી

શાંતિ !

શાંતિ !!

શાંતિ !!!

ભારતનું ભાગ્યોદય.

હયો આજ, ભારત ભાગ્યનો ભાણ,
શત્રુ શીર્ષ, ધરણે ઢલ્યાં રે;
હસો હવે, ભારતના સંતાન,
વિજય ધ્વજ, ફરક્યો હવે રે;

સ્વરાજ, મંદીર ખૂલ્યાં રે.

ગાઢ તિમિર માં, ડુબતાં,
મરવે, ભારત વાન;
દિવ્ય ચક્ર, દર્દ બાપુએ,
એણે ઝાલી છે, દુબતાંની બાંધ રે;

સ્વરાજ, મંદીર ખૂલ્યાં રે.

બાપુજીએ, માંડ્યો છે મોટો અંગ,
હિંદિ ઓ, સાથે થયાં રે;
અહિંસાના ધર્યાં, હાથે હથી આર,
સત્યને પંથે, પલ્યાં રે;

સ્વરાજ, મંદીર ખૂલ્યાં રે.

વિજય નગારાં, ગડગડ્યાં,
ગગને ગાળ્યા, નાદ;
હું હું ભી દેવના, વાગતા,
સૌ હરખાર્યાં, ભારતવાન રે;

સ્વરાજ, મંદીર ખૂલ્યાં રે.

ચોયદશ, બાપુજી કેરાં રાજ્ય,
સત્તાના મૂળ, બળ્યા રે;
મરણ પથારીએ, શાહીવાદ,
રાજ્યાસન, રાજાઈ ગયાં રે;

સ્વરાજ, મંદીર ખૂલ્યાં રે.

સુવંદે માતરમ .

કેસરી આં કી ધાં.

કેસરી આં કી ધાં, સ્વ દેશ ને કાજ,
 રૂડાં સ્થાપન, કરવા સ્વરાજ;
 શિર્ષ અમે ધર્યાં, સ્વરાજને દ્વાર,
 મોંઘા હુકો, મેળવવા કાજ : કેસરીઆં
 અમને મૃત્યુ તણી અલિલાય,
 જુઝશું રહે જનેતાને કાજ;
 ધરશું માતાને ચરણે પ્રાણ,
 તોડવા લુધ્મી જનોના રાજ્ય : કેસરીઆં
 અમારા જન્મ, અને અવસાન,
 થયાં એવો દેશ, જે હિંદુસ્તાન;
 યુધ્ધે ચડયાં, અમે આવાર,
 કરવા હિંદનો, જય જય કાર : કેસરીઆં
 અમે આજ, લીધો, છે કારમો લેખ,
 પુનિત એવી, જન્મ ભૂમિને કાજ;
 ભગવાં ધર્યાં, અમોએ અંગ,
 રાખવા ભારત, માતની લાજ : કેસરીઆં
 બાપુજીએ માંડ્યો, છે મોટો જંગ,
 નોતર્યા ભારત, ના સંતાન;
 હોમાશું આઝાદી, યજ્ઞમાં આજ,
 સ્વદેશને કાજે, યર્ધ જશું ખાખ : કેસરીઆં
 વિજય ધ્વજ, ફરકાવશું અમે આજ,
 રૂડા સ્વરાજ, મંદીર માહી;
 જપશું મુખેથી, એવો જાપ,
 જય જય જય જય હિંદુસ્તાન : કેસરીઆં

૨૪૨૨ ધનકીલાળ ઝીંદાબાદ. ૨૪૨૩

હે લક્ષ્મી પ્રાર્થના.

રાગ-પ્રભાતિયું.

હે વિભુ, હે પ્રભુ, આપ શું જોઈ રહ્યાં,
 દુઃખ દુઃશાસને, દાટ વાળ્યા;
 લાજ લોપી, એણે ભારતીની અને,
 ગૌરવ દેશના, સર્વ ગાળ્યાં હે વિભુ
 સેંકડો વર્ષની, વેદનાઓ બહુ,
 વેઠતાં હિંદના, ગાત્ર ગાળ્યા;
 ભુમ પરંપરા, પાર આવે નહિ,
 દેશ પર કારમા, ધાંવ માર્યા. હે વિભુ
 જર્જરીત દેહ ચર્ચ, ભારતીની અને,
 નયનથી રક્તની, ધાર સરતી,
 રક્ત ભરી એની, આંખ ઉઠી ગઈ,
 સુક્ષિતને માટ, આકંઠ કરતી: હે વિભુ
 શરીર તો કૃશ થયું, તેજ ઉઠી ગયું,
 દેશના દુખથી, માત દાઝી;
 મરણ પથારીએ, માત રૂદન કરે,
 બહાર કરજો હવે, તો પિતાજી: હે વિભુ

માહાત્મા ગાંધીજી કી જય.

ૐ ॥ ૐ ॥ ૐ

શાંતિ !

શાંતિ !!

શાંતિ !!!

